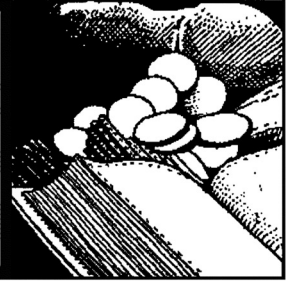

KRONIKAS

2

Gipangayo ni Solomon ang kaalam

1¹ Si Solomon nga anak ni David, lig-on kaayong nagdumala sa gingharian sa Israel. Nag-uban kaniya si Yahweh, ang iyang Diyos, ug gihimo siyag bantugan pag-ayo. ²Misulti si Solomon sa kinatibuk-ang Israel; sa mga komandanti sa linibo ug ginatos, sa mga hukom ug sa tanang mga pangulo sa Israel – ang mga pangulo sa mga pamilya. ³Unya, uban sa tibuk panagtigom, miadto siya sa bungtod sa Gibeon nga nahimutangan sa Toldang Tagboanan sa Diyos. Si Moises, ang ulipon sa Diyos, nagbuhat niini sa kamingawan. ⁴Sa laing bahin, gidala ni David ang arka sa Diyos gikan sa Kiriath-Yearim sa lugar nga iyang giandam alang niini nga iyang gihi-moag tolda sa Jerusalem. ⁵Nagbarog atubangan sa Balaang Tolda ni Yahweh ang bronseng altar nga gihiimo ni Besaleel, anak ni Uri, ang anak ni Hur. Si Solomon ug ang tibuk panagtigom miadto sa altar nga nangita sa presensya ni Yahweh. ⁶Misaka si Solomon sa bronseng altar tupad sa Toldang Tagboanan ug naghalad sa ibabaw ug 1,000 ka mga halad-sinunog.

⁷Nianang gabhiona, ang Diyos nagpakita kaniya ug miingon: “Pangayoa ang imong gusto kay ako kining ihatag kani-mo”. ⁸Mitubag sa Diyos si Solomon: “Dako ang imong kaluoy sa akong amahan nga si David ug gihimo ako nimog hari puli kaniya. ⁹Karon Yahweh nga Diyos, lig-ona ang saad nga imong gihiimo kang David, akong amahan. Imo akong gihiimo nga hari sa dili maihap nga katawhan. ¹⁰Karon, hatagi akog kaalam ug kahibalo nga magamit aron makapangulo ako sa imong katawhan. Kay kinsa may makadumala sa ni-ning daghan mong katawhan?”

¹¹Miingon ang Diyos kang Solomon: “Kay mao man kana ang kinasingsing mong gipangayo, ako kanang ihatag kani-mo. Bisag wala ka mangayog katigayonan, bahandi, dungog, kinabuhi sa imong mga kaaway o taas nga kinabuhi, hinuon ang kaalam ug kahibalo pagdumala sa akong katawhan kang kinsa ikaw ang hari, ¹²ta-

gan ko usab ikaw ug katigayonan, bahan-di ug dungog nga wala pa matagamtami sa mga hari nga nangagi ug dili matagamtaman sa mga hari nga mopuli kani-mo.”

¹³Unya mipauli si Solomon sa Jerusalem gikan sa bungtod ug sa Toldang Tagboanan, sa Gibeon.

¹⁴Didto sa Jerusalem nagmugna siyag tropa sa mga karwahe ug kabayo. Aduna siyag 1,400 ka karwahe ug 12,000 ka kabayo nga iyang gibutang sa mga lungsod sa mga karwahe ug sa Jerusalem. ¹⁵Sa iyang paghari, ang plata ug bulawan sama ka ordinario sa mga bato sa Jerusalem. Samtang ang sedro sama kadaghan sa sikomoro sa tilan sa mga bungtod sa Juda. ¹⁶Ang mga kabayo ni Solomon gikan sa nasod sa Ehipto ug Kue. Ang mga negos-yanti sa hari namalit niini sa koridas nga presyo. ¹⁷Nakapalit pod silag mga karwahe sa Ehipto. Tag 600 ka plata ang kada usa. Ang mga kabayo mibili og 150 ang kada usa. Gibaligya usab kini nila sa mga hari sa Heteo ug sa Aram.

Si Solomon ug si Hiram

2¹ Nagmadno si Solomon paghimog templo sa Ngalan ni Yahweh ug palasyo alang sa iyang kaugalingon.

Nagbutang siyag 70,000 ka tawo nga manghakot sa materyales. Aduna poy mga 80,000 ka tawo nga magkubkub sa bato sa bungtod ug 3,600 ka tagdumala. ³Mipadala si Solomon ug mensahero kang Hiram, hari sa Tiro: “Tagda ko sama sa imong pagtagad sa akong amahan nga si David, nga imong gipadad-an sa mga sedro aron magbuhat sa iyang palasyong puy-anan. ⁴Naghimo ako karon og templo alang sa Ngalan ni Yahweh, akong Diyos. Ug ihalad ko kana kaniya aron pagsunog og humot nga insenso sa iyang atubangan, sa walay hunong nga paghalad sa mga piraso sa tinapay ug sa mga halad sa adlaw sa pahulay sa buntag ug sa gabii; sa bag-ong bulan ug sa mga solemning pyesta ni Yahweh, atong Diyos. Kining tanan maoy kasuguan, hangtod sa hangtod dinhi sa Israel.

⁵Dako ang templo nga akong himuon kay ang among Diyos mas dako man sa ubang diyos. ⁶Apan sa tinuoray, wala gayoy makahimog templo alang sa Diyos, kay dili man siya masulod bisan gani sa kalangitan ug dili paigo alang niya ang langit. Dili ko makahimo alang kaniya ug templo alang sa bisag unsang hinungdan gawas sa pag-sunog ug insenso sa iyang atubangan. ⁷Busa, padad-i ako ug artesano sa bulawan, plata, tumbaga, puthaw, eskarlata, hasinto ug biyoleta ug maayong mangungulit. Tabangan sila sa mga tawo nga mga gikuha nang daan sa akong amahan sa Juda ug sa Jerusalem.

⁸Padad-i usab akog kahoyng sedro, pino nga himoong aparador, gikan sa Lebanon. Kay nahibalo ako nga haniti ang imong mga sakop pagpamutol sa mga kahoy sa Lebanon. Ang akong mga sakop mouban kanila nga ⁹mangandam ug daghang kahoy alang kanako. Makakugang ang gidak-on sa templo nga akong himoon. ¹⁰Akong hatagag 20,000 ka takos sa bugas, 20,000 sa sebada, 20,000 sa bino ug 20,000 sa lana ang mga mamumutol sa kahoy. Alang kini sa kabuhian sa imong mga sakop.”

¹¹Mitubag si Hiram, hari sa Tiro, sa sulat nga gipadala ni Hari Solomon: “Kay gihi-gugma man ni Yahweh ang iyang katawhan, gihihimo kang hari. ¹²Dayegon si Yahweh, ang Diyos sa Israel, nga mibuhat sa kalangitan ug kayutaan. Siya usab ang naghatag kang Hari David ug maalamong anak nga puno sa kaalam ug kahibalo. Siya ang magbuhat ug templo alang kang Yahweh. Magbuhat pod siyag palasyo ug lagwerta alang sa kaugalingon. ¹³Akong gipadala ang haniting artesano, si Hiram Abi ¹⁴nga anak sa babayeng Danita; ang iyang amahan taga Tiro. Hanas kana siya paggamit sa bulawan, plata, bronse, put-haw, bato, kahoy, eskarlata, biyoleta, pinong lino ug hasinto. Maayo siya sa tanang klase sa trabaho ug sa pagbuhat sa bisan unsang plano nga isugo kaniya. Patrabahoa siya uban sa imong mga artesano ug sa mga artesano sa akong agalon nga si David, imong amahan. ¹⁵Karon, akong agalon, ipadala na sa imong mga ulipon ang trigo, sebada, lana ug bino sumala sa imong gisulti.

¹⁶Sa among bahin, among putlon ang tanang sedro nga imong gikinahanglan gikan sa Lebanon. Amo kining dad-on nganha kanimo. Gamiton namo ang mga gakit sa dagat paingon sa Yafu. Ikaw na ang modala niini sa Jerusalem.”

¹⁷Giihap ni Solomon ang tanang langyaw nga nagpuyo sa Israel subay sa senso sa iyang amahan, si David. Dihay 153,600 ka langyaw. ¹⁸Iyang gipasulod ug trabaho

ang 70,000 isip kargador, 80,000 nga mangubkob sa kabungtoran ug 3,600 nga kapatat aron pagpaniguro nga motrabaho kining mga tawhana.

Gihimo ni Solomon ang Templo

3 ¹Gisugdan ni Solomon paghimo ang templo ni Yahweh sa Bukid sa Moria sa Jerusalem diin didto nagpakita si Yahweh kang David, iyang amahan. Ang dapit nga giandam ni David – ang giokanan ni Ornan nga Jebuseo. ²Gisugdan ni Solomon ang trabaho sa ikaduhang adlaw sa ikaduhang bulan sa ikaupat nga tuig sa iyang paghari. ³Saysyenta ka siko ang kahalabon sa pundasyon nga gibuhat ni Solomon alang sa templo ug bayte ka siko ang kalapdon (siko ang gigamit pagsukot.) ⁴Ang sala atubangan sa Dakong Kwarto sa Templo may 20 ka siko ang kahalab-on ug 20 ka siko ang gitason. Ang sulod giputos niyang lunsay nga bulawan. ⁵Ang dakong kwarto gibutangag kahoy nga pino ug giputos og bulawan. Unya, gipahiluna didto ang mga palma ug dayandayan nga gibitay. ⁶Gidayandayanan ang templo og nindot kaayo ug mahalong mga bato. Ang bulawan sa Parvaim ⁷gibutang sa bungbong sa templo, sa mga parolos sa pultahan, sa mga pultahan ug sa uban pang bungbong ug gipakulit ang kerubin sa mga bungbong.

⁸Unya, iyang gipabuhat ang Labing Balaang Dapit. Ang kahalab-on nga mitadlas sa gilapdon sa templo may 20 ka siko; samtang ang gilapdon miabot og 20 usab ka siko. Gipulogan kini og mga 25 ka tonelada sa pinong bulawan. ⁹Mitimbang og 20 ka onsang ang mga lansang nga bulawan. Ang mga lawak sa ibabaw gipulog usab og bulawan. ¹⁰Labing Balaang Dapit, naghimo siyag duha ka kerubin sa sinalsang nga put-haw nga gipulog pod og bulawan. ¹¹Ang kinatibuk-ang bukad sa pako sa mga kerubin miabot og 20 ka siko. Lima ka siko ang kada usa. Ang usa ka pako miabot sa bungbong sa kwarto samtang ang pikas mitakdo sa pako sa laing kerubin. ¹²Ang usang pako sa kerubin nga may gitason lima ka siko, miabot sa bungbong sa lawak. Ang ikadua nga samag gitason, mitakdo sa pako sa laing kerubin. ¹³Miabot og 20 ka siko ang bukad sa mga pako nga gipatindog, nag-atubang sa sala.

¹⁴Ang kurtina hinimo sa biyoleta, eskarlata, lutong pula ug pinong lino nga anaay nga dayandayan nga kerubin.

¹⁵Atubangan sa templo nagbuhat siyag duha ka haligi nga may 35 ka siko ang gitason. Ibabaw sa kada usa adunay kapitil nga nagsukod og lima ka siko. ¹⁶Nagbutang siyag mga dayandayang kadena nga gibitay sa kapitil. Naghimo usab siyag 100 ka prutas sa granada ang iyang gibitay

sa mga kadena. ¹⁷Iyang gipatindog ang mga haligi atubangan sa templo. Usa sa habagatan, usa sa amihanan. Ang sa habagatan gitawag ug Yakini; Boaz ang sa amihanan.

Ang mga galamiton sa templo

4¹ Nagbuhat siyag altar nga bronse, 20 ka siko ang kahalab-on, 20 ka siko ang kahalapdon, 10 ang ang gihabugon. ²Iyang gihimo ang Dagat sa hinulmang puthaw nga lingin. Napulo ka siko ang sukod sa usa ka ngilit ngadto sa lain; lima ka siko ang gihabogon. Ang higit nga may gitasong 30 ka siko gisukdan sa bakos. ³Ang ubos gilikosan sa mga prutas sa granada ug mituyok sa Dagat nga sobra sa 10 ka siko ang gitas-on. Duha ka linya ang mga prutas sa granada, pareho ang pagkahanay ⁴ ug gipatong sa 12 ka torong baka. Tulo ang gaatubang sa amihanan, tulo sa kasadpan, tulo sa habagatan ug tulo sa silangan. Ang ilang pangulahiing tiil nag-atubang sa sulod diin mibarog ang Dagat. ⁵Ingog kamot lang ang iyang gibag-on. Ang porma sa ngilit sama sa ngilit sa usa ka tasa, sama sa usa ka bulak nga masudlag 15,000 ka galon nga tubig.

⁶Naghimo siyag 10 ka planggana nga hugasanan; gidalisay dinhi ang mga halad-sinunog ug gihapnig sa duha ka laray, lima sa tuo ug lima sa walang apan ang dagat hugasanan ra alang sa mga pari. ⁷Iyang gihimo ang 10 ka bulawang patonganan sa mga suga sumala sa gisugo, ug gibutang sa templo, lima sa amihanan ug lima sa habagatan. ⁸Nagbuhat pod siyag 100 ka bulawang panaksan nga sabliganan.

⁹Gihimo ang patyo sa mga pari ug ang dakong hawanan nga may ganghaan nga gipulog sa tumbaga. ¹⁰Gibutang niya ang Dagat sa habagatan sa may silangan nga bahin.

¹¹Gibuhat usab ni Hiram ang mga kolon, kandos ug panaksan. Sa ingon, nahuman ang iyang buluhaton alang kang Hari Solomon sa templo sa Diyos. ¹²Ang duha ka haligi, ang duha ka hinulmang kapitel ibabaw sa mga haligi, ang duha ka hugpong sa dayandayan nga nagtabon sa duha ka hulma sa kapitel sa tumoy sa haligi; ¹³ang 400 ka prutas alang sa duha ka hugpong nga dayandayan, uban sa mga granada sa matag dayandayan nga nabakbak sa duha ka linya; ¹⁴ang 10 ka patonganan ug ang 10 ka planggana diha sa patonganan; ¹⁵ang Dagat ug ang 12 ka torong baka sa ubos; ¹⁶ang mga kolon, mga kandos, tinidor ug uban pang kasangkapan. ¹⁷Gihimo kining tanan ni Hiram-abi alang sa hari pinaagi sa paghulma og balas duol sa Jordan, tungatunga sa Sukot ug Sereda. ¹⁸Gihimo ni Solomon kining ta-

ang butang sa gidaghanon nga dili na gani mahibaw-an ang gibug-aton sa bronse.

¹⁹Gibutang niya ang tanang galamiton nga iyang gibuhat sa templo sa Diyos: ang bulawang altar ug ang mga lamesa ang sa mga piraso sa pan nga gihalad; ²⁰ang mga patonganan sa suga uban sa mga suga nga pasigaon lang sumala sa gisugo atubangan sa altar; ²¹ang mga hinimong bulak, mga lamparilya, mga igpapalong nga lunsayng bulawan; ²²mga kutsilyo, mga panaksan nga sudlan sa igsasablig, mga sudlanan sa insenso nga gihimo sa pinong bulawan, mga pultahan sa templo, mga pultahan sa sulod ngadto sa Labing Balaan nga Dapit ug mga pultahan sa sala nga hinimo gihapon sa bulawan.

5¹ Nahuman gayod ang tanang trabaho ni Solomon alang sa Templo ni Yahweh ug gidala niya ang mga halad sa iyang amahan – ang mga plata, mga bulawan ug mga sudlanan – ug gibutang sa bahandi sa templo.

Ang Arka gidala sa Templo

²Gipatawag ni Soloman sa Jerusalem ang mga pangulo sa mga tribu ug pangulo sa mga pamilya sa Israel. Sila ang magdala sa arka sa kasabotan ni Yahweh gikan sa Sion, ang Syudad ni David. ³Ang tanang katawhan sa Israel nagkatigom alirong sa hari sa ikapitong bulan panahon sa pangilin. ⁴Nangabot ang tanang pangulo sa Israel ug gikuha sa mga Levita ang arka ⁵ug ang Toldang Tagboanan uban sa tanang balaang butang nga gidala sa mga pari nga Levita.

⁶Si Hari Solomon ug ang tibuok katawhan sa Israel mialirong sa arka ug nagsakripisyo sa dili maihap nga karnero ug torong baka. ⁷Gipahimutang sa mga pari ang arka sa kasabotan ni Yahweh sa iyang lugar sa alampoanan sa templo, ubos sa mga pako sa mga kerubin sa Labing Balang Dapit. ⁸Ubos sa gibukhad nga mga pako sa mga kerubin, gipahiluna ang arka. Gipasiungan nila ang arka ug ang iyang mga haligi. ⁹Igo ra gayod nga makitan ang gitas-on sa mga haligi gikan sa Balaang Dapit atubangan sa alampoanan. Hinuon, dili kini makitan sa gawas, ¹⁰apan nagpabilin didto hangtod karon. Walay laing sulod ang arka gawas sa duha ka papan nga bato nga gibutang ni Moises sa Horeb diin naghimo si Yahweh og kasabotan tali kaniya ug sa mga Israelita paggawas nila sa Ehipto.

¹¹Pagkahuman niana, miguwa ang mga pari gikan sa Balaang Dapit. Nanambong ang ta-nang pari. Nahugasan na ang kaugalingon, sa tagsa-tagsa nila ka grupo. ¹²Ang tanang musikero nga Levita, si Asaf,

Heman ug Jedutum, uban sa ilang mga anak ug mga igsoon, nagtapok sa sidlangang bahin sa altar. Nagsul-ob sila og pinong lino ug nagtugtog sa mga platilyo, alpa ug lira. Usa ka gatos ug gawhaan ka kaparian ang miduyog kanila sa trompeta.¹³ Ang tanang nagpаланod sa trompeta ug ang nanganta nagkahiusa pagdayeg ug paghimaya kang Yahweh. Gipataas nila ang ilang tingog sa pagdayeg kang Yahweh dinuyugan sa trompeta, platilyo ug uban pang instrumento: “Kay maayo siya ug wala kataposan ang iyang gugma.” Nianang tungora, may panganod nga mipuno sa templo ni Yahweh.

¹⁴ Tungod sa panganod, ang mga pari wala na makabuhay sa ilang gimbuhaton. Napuno ang templo sa Diyos sa Himaya ni Yahweh.

6¹ Unya, miingon si Solomon: “Nagingon si Yahweh nga mipuyo saiy sa bagang panganod. Oo, gihimoan ko ikawg hariangon templo, ² lugar nga imong kapuy-an hangtod ang hangtod.”

³ Samtang nagtingod ang tibuk pangatigom sa Israel, mitalikod ang hari ug gibendesyonan sila.

⁴ Miingon siya: “Dayegon si Yahweh, ang Diyos sa Israel! Karon iya nang gituman ang iyang gisaad sa akong amahan nga si David: ⁵ “Sa adlaw sa akong pagkuha sa katawhan gikan sa Ehipto hangtod karon, wala gayod ako magpilig syudad sa Israel nga kabutangan sa templo alang sa akong Ngalan. Wala usab ko mipilig tawo aron mahimong pangulo sa akong katawhan – ang Israel. ⁶ Apan karon akong gipili ang Jerusalem nga puy-anan sa akong ngalan. Ikaw, David, ang magmando sa akong katawhan.” ⁷ Ang akong amahan nga si David buot mobuhat og templo sa Ngalan ni Yahweh, ang Diyos sa Israel. ⁸ Apan miingon kaniya si Yahweh: Buot kang mobuhat og templo alang sa akong Ngalan. Maayo kining imong gihunahuna. ⁹ Apan dili ikaw ang mobuhat sa templo. Ang imong anak nga matawo gikan kanimo mobuhat niini alang kanako. ¹⁰ Gituman ni Yahweh ang iyang panaad. Akoy mipuli sa akong amahan. Naglingkod ako sa trono sa Israel, sumala sa iyang gisaad. Karon, naghimo akog templo alang sa Ngalan ni Yahweh, ang Diyos, ug akong ¹¹ gibutang dinhi ang arka sa kasabotan tali ni Yahweh ug sa katawhan sa Israel.”

Pag-ampo ni Solomon

¹² Atubangan sa tibuk pangatipon sa Israel, mibarog si Solomon sa may altar ni Yahweh ug midupa sa iyang kamot. ¹³ Nakahimo siyang bronce nga patonganan nga iyang gipahimutang taliwala sa hawan.

May gitag-on kini nga lima ka siko, lima ka siko ang gilapdon ug tulo ka siko ang gihabogon. Iya kining gipihog ug giludhan atubangan sa tibuk pangatipon. Giisa niya ang iyang kamot sa langit, ¹⁴ ug miingon:

“O Yahweh, Diyos sa Israel, wala laing Diyos nga sama kanimo sa langit ug sa yuta. Matinud-anon ka sa imong kasabotan ug nagpakita ka og kaayo sa mga sulugon nga sa kinasingkasing nagpuyo nga matinumanon sa imong kasugon. ¹⁵ Gituman nimo ang saad nga imong gihimo sa alagad nimo nga si David, akong amahan. Ang saad nga gisulti sa imong baba, ¹⁶ ug karon gihimo sa imong kamot. Yahweh, Diyos sa Israel, tumana ang saad nga imong gihimo sa akong amahan sa pag-ingon: ‘Imong kaliwat ang magmando sa Israel kon magbantay sila sa ilang pamatasan ug mosubay sa akong Balaod sama sa imong gihimo.’ ¹⁷ Karon, O Diyos sa Israel, tumana ang imong mga pulong sa imong ulipon nga si David.

¹⁸ “Apan Makapuyo ba ang Diyos uban sa kalalakin-an ug kababayen-an sa kalibotan? Ang kalangitan dili gani paigo alang kanimo! Unsa pa kaha kining templo nga akong gihimo! ¹⁹ Dunga ang akong pag-ampo ug ihatag ang gipangayo sa imong ulipon, o Yahweh akong Diyos. Paminawa ang tingog ug ang pangamuyo sa imong ulipon. ²⁰ Bantayi adlaw ug gabii kining temploha diin nanumpa ka nga magpabilin ang imong Ngalan. ²¹ Patalinghugi ang mga pangamuyo sa imong ulipon ug sa Israel, ang imong katawhan, nga mag-ampo ining dapita. Dunga sila gikan sa langit nga imong gipuy-an. Inig kadungog nimo, ihatag dayon ang imong pasaylo.

²² “Kon may makasala batok sa iyang silingan, nga nagtunglo kaniya ug gipapanumpa siya sa maong altar, ²³ pamati gikan sa langit ug lihoc dayon. Hukmi ang imong mga ulipon. Siloti ang makasasala. Pasabta siya sa iyang nahimo. Panalipi ang inosenti. Gantihi siya sa angay kaniya.

²⁴ “Kon ang Israel mapildi sa ilang kaaway tungod sa ilang kasal-anan; kon mobalik sila kanimo ug modayeg sa imong Ngalan; kon mangayo silag pasaylo nga mapaubsanon niining temploha, ²⁵ paminaw gikan sa langit ug pasaylo ang imong katawhan. Dad-a silag balik sa yuta nga imong gihatag kanila ug sa ilang kagikanan.

²⁶ “Kon gitak-opan ang kalangitan ug wala nay ulan kay nakasala sila kanimo; kon mag-ampo sila ug magdayeg sa imong ngalan niing lugara ug magbasol sa ilang mga sala human mo sila pakaulawi, ²⁷ pamati gikan sa langit ug pasaylo ang sala sa imong ulipon ug sa imong katawhan, ang Israel. Tudloi sila pagbuhay sa maayo.

Padad-ig ulan ang imong yuta nga imong gihatag isip ilang kabilin.

²⁸ “Kon adunay gutom o pesti, o madaot ang mga tanom tungod sa kainit ug dulon, o atakihon sa kaaway ang usa nila ka syudad, o tungod sa kamatay ba hinuon ug sakit; ²⁹ kon may usa ka tawo o ang kinatibuk-an sa Israel sa kinasingkasing masubo ug magdupa sa ilang kamot paingon niining temploha, ³⁰ paminaw gikan sa langit, ang imong pinuy-anan; pasayloa sila ug himoa kanila ang angay sa ilang binuhatan. Kay nakaila ka sa matag usa ka kasingkasing – ikaw lang ang nakahibalo sa mga kasingkasing sa katawhan. ³¹ Sa ingon moanha sila kanimo ug mosunod sa imong agianan samtang nagpuyo sila niining yutaa nga imong gihatag sa among kagikanan.

³² “Kon ang langyaw pod nga dili sakop sa imong katawhan, moabot gikan sa layong nasod tungod ug alang sa imong Ngalan ug sa imong kabantog binukhad ang iyang kamot; kon moanhi siya ug mag-ampo niining temploha, ³³ dungga siya gikan sa langit nga imong gipuy-an. lhatag ang tanang gipangayo sa langyaw aron ang tanang katawhan sa kalibotan makaila sa imong ngalan. Unya, sama sa imong katawhan, tahoron ka. Mahibaloan nila nga ang imong Ngalan anaa sa templo nga akong gibuhat.

³⁴ “Kon ang Israel makiggubat sa ilang mga kaaway sa bisag unsang paagi; kon mohapit sila sa pinili imong syudad ug sa imong balay unya, mangadye, ³⁵ dungga ang ilang pag-ampo. lhatag kanila ang ka-daogan.

³⁶ “Kon makasala sila kanimo, kay wala gayoy dili makasala; kon masuko ka kanila ug itugyan mo sila sa mga kaaway ug bihagon sila sa layo o sa duol; ³⁷ kon sa yuta diin sila nabihag makaamgo sila ug magbasol, ug sa nasod diin sila nabilanggo mag-ampo sila kanimo sa pag-ingon, nakasala kami, mokompisal kami sa among kamakasasala ug kadaotan; ³⁸ kon mobalik sila kanimo sa tibukog nga kasingkasing ug kalag; kon mangadye sila nga mag-atubang sa yuta nga imong gihatag kanila, sa syudad nga imong gipili ug sa templo nga akong gibuhat alang sa imong ngalan, pamati gikan sa langit nga imong gipuy-an. ³⁹ Dungga ang ilang pag-ampo ug kaloy-i sila. Pasayloa ang imong katawhan sa mga sala nga ilang nabuhat.

⁴⁰ “Karon, o akong Diyos, ablihan unta ang imong mata ug paminawon sa imong dalunggan ang mga pangamuyo nga ihalad niining dapita. ⁴¹ Tindog, Yahweh nga Diyos, ari diri sa imong pahulayanan – ikaw ug ang arka sa imong gahom. Magsul-ob unta ang imong mga pari sa imong kaga-

wasan. Lipaya ang matinuoron mong katawhan diha sa kabulahanan.

⁴² Yahweh nga Diyos, ayaw isalikway ang imong nawong sa imong hinilogang hari ug hinumdomi ang imong gisaad nga kabuotan sa imong ulipon nga si David.”

Ang paghalad sa templo ni Yahweh

7¹ Pagkahuman ni Solomon sa iyang pangadye, may kalayo gikan sa langit nga misunog sa mga sakripisyo nga gi-halad. Napuno ang templo sa Himaya ni Yahweh. ² Ang mga pari dili makasulod sa templo ni Yahweh kay napuno ni sa iyang himaya. ³ Ang tanang tawo nga nakakita sa kalayo ug sa Himaya sa Diyos sa balay, miyukbo nga sangko sa yuta ang nawong. Ilang gisimba ug gidayeg si Yahweh: “Kay maayo siya, kay walay kataposan ang iyang gugma.” ⁴ Unya, ang hari ug ang katawhan naghalad og mga sakripisyo atubangan ni Yahweh. ⁵ Mihatag si Hari Solomon og 22,000 ka torong baka ug 120,000 ka karnero nga iyang gasa. Ingon niini ang paghalad sa hari ug sa katawhan sa templo ni Yahweh. ⁶ Ang mga pari nagtindog sa ilang mga pwesto, ingon man ang mga Levita nga nagdayeg kang Yahweh. Ilang gigamit ang mga instrumento nga gipahimo ni David aron iduyog sa mga awit kang Yahweh: “Kay walay kataposan ang iyang gugma.” Giduyogang ug gikanta nila ang mga awit sa pagdayeg nga gisulat ni David. Diha sa ilang tupad ang mga pari nga nagpalanog sa trompeta; samtang nanagtindog ang mga Israelita.

⁷ Gikonsagrahan ni Solomon ang sulod nga bahin sa hawanon sa atubangan sa templo ni Yahweh. Didto niya himoa ang halad-sinunog, ug gihalad ang mga tambok sa halad alang sa maayong panagdait kay dili masulod sa bronseng altar ang halad-sinunog, ang halad-pagkaon ug ang halad nga tambok. ⁸ Unya, iyang gisaulog ang pangilin sulod sa pito ka adlaw. Baga kaayo ang katawhan nga miduyog gikan sa agianan sa Hamat hangtod sa utlanan sa Ehipto. ⁹ Sa ikawalong adlaw, gitapos nila ang pagsaulog. Pito ra ka adlaw ang pagsaulog sa paghalad sa altar. ¹⁰ Sa ika-23 ka adlaw sa ikapitong bulan, gipapauli ni Solomon ang katawhan sa ila. Nagmaya sila ug nagmalipayon ang ilang kasingkasing tungod sa kaayo nga gipakita ni Yahweh kang David, kang Solomon, ug sa iyang katawhan, ang Israel.

¹¹ Nahuman ni Solomon ang templo ni Yahweh ug ang harianong palasyo. Natapos niya nga malamposon ang tanang gimbuhaton alang sa templo ni Yahweh ug sa iyang palasyo. ¹² Unya, nagpakita si Yahweh kaniya sa kagabhion ug miingon: “Akong gidungog ang imong pag-ampo.

Akong gipili kining temploha nga dapit diin ang mga sakripisyo ikahalad kanako. ¹³Kon akong tak-opan ang kalangitan ug wala nay ulan; kon akong mandoan ang dulong paglamoy sa kayutaan; kon magpadala akong sakit sa akong katawhan; ¹⁴kon ang mga tawo nga nagtamod sa akong ngalan magpaubos sa kaugalingon, mangadye, ug mangita kanako ug kon mobiya sila sa ilang sayop nga binuhatan, ako mismo ang maminaw kanila, pasayloon ko sila sa ilang sala ug iuli ko kanila ang ilang yuta. ¹⁵Sukad karon, nagtan-aw ako sa akong mata ug naminaw ang akong dalonggan sa pangaliya nga ihalad niining lugara. ¹⁶Gikan karon, akong gipili ug gikonsagrahan kining temploha aron ang akong Ngalan atua hangtod sa hangtod. Ang akong mata ug kasingkasing kanunay atua didto.

¹⁷“Sa imong bahin, kon magmatinuoron ka pag-alagad kanako sama sa gibuhat ni David, imong amahan, kon imong buhaton ang tanan kong pagbuot, balaod ug kasugoan, ¹⁸luwason ko sa kakuyaw ang imong trono. Gipasikad kini sa saad nga akong gihimo sa imong amahan dihang miingon ako: “Ang Israel kanunayng mandoan sa usa sa imong kaliwat. ¹⁹Apan kon imo akong biyaan ug imong kalimtan ang mga sugo ug balaod nga akong gihatag kanimo, ug molakaw ka ug moalagad unya, mosimba sa ubang diyos, ²⁰akong papahawaon ang mga Israelita sa yuta nga akong gihatag kanila. Isalikway ko usab kining temploha nga akong gipili nga puy-anan sa akong Ngalan. Mahimo kining talamayon sa kanasoran. ²¹Ang tanang moagi niining lugara nga gipasidunggan pag-ayo karon, mahibulong ug moingon: “Nganong gibuhatan ni Yahweh sa ingon kining nasora ug kining temploha? ²²Motubag ang mga tawo: ‘Kay mibiya man sila kang Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan nga mipagawas kanila sa Ehipto. Nagkuha silag laing diyos nga ilang gimimba ug gialagaran. Mao nay hinungdan sa iyang pagpandangat kanila sa tanang kadaot!’”

Mga buhat ni Solomon

8¹ Mikabat og 20 ka tuig ang pagbuhat ni Solomon sa templo ni Yahweh ug sa kaugalingong palasyo. ²Unya, gipatindog niya pagbalik ang mga lungsod nga gihatag kaniya ni Hiram. Iya kining gipapuy-an sa mga Israelita. ³Iyang gisulong ang Hamat sa Soba ug gisakop. ⁴Gibuhat niya ang Tadmor sa kamingawan ug ang tanang lungsod tipiganan sa Hamat. ⁵Iya usab gipabarog pagbalik ang Bet-horon sa ibabaw ug ang sa ubos gikotahan ang mga lungsod. Nagtukod niya ug mga paril, mga ganhaan ug mga trangka. ⁶Gipabarog niya ang Balat ingon man ang mga lungsod

tipiganan nga gipanag-iya ni Solomon. Kabuban niini ang mga lungsod alang sa iyang mga karwahe ug mga kabayo; ang tanan nga ganahan niyang tukuron sa Jerusalem, sa Lebanon ug sa mga nasod nga ubos sa iyang gahom. ⁷Gipugos ni Solomon pagpatrabaho ang nahibilin sa mga Heteo, Amorreo, Pereseo, Heveo ug Yebuseo. Dili sila mga Israelita. ⁸Ang ilang kaliwat nahibilin sa Israel apan wala sila pamatya. Mga ulipon sila hangtod karong panahona. ⁹Apan wala ipahamtang ni Solomon ang pinugos nga trabaho sa mga Israelita. Hinuon, nag-alagad sila isip mga komandanti sa iyang mangangabayo. ¹⁰Nagtudlo si Solomon og 250 ka kapatat nga mopatrabaho niining mga tawhana.

¹¹Iyang gikuha ang anak nga babaye ni Paraon sa syudad ni David ug gidala sa lugar nga iyang giandam alang kaniya. Miingon siya: “Dili ko makapapuyo sa usa ka babaye sa balay ni David, hari sa Israel. Balaan kining lugara kay dinhi kaniadto ang arka ni Yahweh.”

¹²Unya, naghimo si Solomon og halad-sinunog kang Yahweh sa altar nga iyang gitukod atubangan sa balkon. ¹³Nagtuman siya sa inadlaw-adlawng balaod alang sa halad-sinunog nga nagsukad sa mga pahimangno ni Moises alang sa mga adlaw sa pahulay, sa Bag-ong Bulan ug sa tulo ka tinuig nga pangilin: ang Pyesta sa Pan nga Walay Patubo, ang Pyesta sa mga Semana ug ang Pyesta sa mga Tabernakulo. ¹⁴Iyang gimugna ang kasugoan sa mga pari sa ilang katungdanan sumala sa mga lagda sa iyang amahan, si David. Iya usab gipatuman ang mga balaod kabahin sa mga Levita nga naghalad og pagdayeg ug nag-alagad uban sa mga pari pinasabay sa ilang gimuhaton kada adlaw. Gipatrabaho na pod niya ang mga nagbantay sa ganghaan. Mao kini ang sugo sa iyang amahan, si David, ang tawo sa Diyos. ¹⁵Wala nila usba ang harianong kasugoan kabahin sa mga pari, mga Levita ug bisan gani ang may kalabotan sa pagkateroro. ¹⁶Niining paagiha, nahuman ang tanang trabaho ni Solomon gikan sa pagpatindog sa sukaranan sa templo ni Yahweh hangtod sa kataposan. Nahuman gayod ang templo ni Yahweh.

¹⁷Miadto si Solomon sa Asion-Geber ug sa Elat sa kabaybayonan sa dagat sa yuta sa Edom. ¹⁸Gipadad-an siya ni Hiram ang mga barko nga gimaneho sa mga haniti niyang marinero nga mikuyog sa mga sakop ni Solomon sa Ofir. Pagbalik nila, nagdala silag dul-an sa 16 ka tonelada nga bulawan nga ilang gihatag kang Solomon.

Giduaw si Solomon sa Rayna sa Seba

9¹ Dihang nahibaloan sa rayna sa Seba ang kabantugan ni Solomon, miadto

siya sa Jerusalem aron sulayan si Solomon ug lisod nga mga pangutana. Nagdala siyag daghan kaayong katigayonan – mga kamelyo nga kinargahag mga panakot, bulawan ug mga mahalong bato. Pagkakita na nila, iyang gipangutana si Solomon sa tanang pangutana nga iyang nahunahunaan. ²Natubag ni Solomon ang tanan. Walay usa nga lisod kaayo alang kaniya. ³Dihang nakita sa rayna sa Seba ang kaalam ni Solomon, ang palasyo nga iyang gibuhat, ⁴ang pagkaon sa lamesa ug ang pagtagad nga iyang gihatag sa mga opisyal, halos dili siya makaginghawa. Nangangha siya sa han-ay sa hunta ni Solomon ug sa ilang pagpamisti, ingon man sa tigdala sa kopa sa hari ug sa mga halad-sinunog sa templo ni Yahweh. ⁵Misulti siya sa hari: “Tinuod diay ang nadunggan ko sa akong nasod bahin kanimo ug sa imong kaalam! ⁶Dili ko makatoo sa ilang gisulti apan ang kamatuoran labaw pa sa akong nadunggan. ⁷Pagkamalipayon sa imong mga ginsakpan! Pagkamaya sa imong mga ulipon nga kanunayng nag-atiman kanimo ug naminaw sa imong kaalam! ⁸Dayegon si Yahweh ang imong Diyos nga naghigugma kanimo. Siya ang naghimo kanimong hari aron magmando alang kang Yahweh nga imong Diyos. Ang Diyos nagmahal sa Israel ug kanunayng nag-amping niini. Gihimo kag hari aron magdumala sumala sa balaod ug sa hustisya.”

⁹Ang rayna sa Seba mihatag kang Hari Solomon ug dul-an sa lima ka tonelada nga bulawan, daghang lamas ug mahalong bato. Walay sama ang mga panakot nga gihatag sa rayna sa hari.

¹⁰Ang mga sulugoon ni Hiram ug ni Solomon nga nagdalag bulawan gikan sa Ofir, nagdala na usab og kahoyng pino. ¹¹Kining mga kahoya gihimong salog sa templo ni Yahweh ug sa palasyo sa hari. Walay sama niini nga nakita kaniadto sa yuta sa Juda. ¹²Si Hari Solomon, sa iyang bahin, mihatag sa rayna sa Seba sa tanan nga iyang gitinguha. Iya usab giuli ang gidala kaniya sa rayna. Unya, mipauli ang rayna, siya ug ang iyang mga ulipon, sa ilang nasod.

¹³Ang timbang sa bulawan nga gihatag sa mga tawo kang Hari Solomon sa usa ka tuig, miabot og 666 ka sukod. ¹⁴Wala pay labot niini ang mga buhis sa mga negosyanti ug komersyanti. Ang tanang hari sa Arabia ug ang mga gobernador nagdala usab og plata ug bulawan.

¹⁵Naghimo pod si Silomon og 200 ka dagkong taming sa sinalsal nga bulawan. Mga 15 ka libra sa bulawan ang gigamit sa kada taming. ¹⁶Aduna poy 300 ka gagmayng taming sa sinalsal nga bulawan. Gipulog ang kada usa og mga walo ka libra

nga bulawan ang iyang gibutang sa Palasyo sa Lasang sa Lebanon. ¹⁷Naghimo pod ang hari og trono nga garing ug gipulog sa pinakalunsayng bulawan. ¹⁸Ang trono adunay unom ka tikanganan nga may mga ang-ang ug bukton sa duha ka kilid ug plata-porma sa likod. May duha ka liyon nga nagtingod sa kilid sa mga bukton. ¹⁹Napulog duha ka liyon ang nagtingod sa isigkakilid sa unom ka tikanganan. Wala pay tronong ingon niini nga gibuhat sa unang gingharian.

²⁰Ang tanang imnanan ni Hari Solomon hinimo sa bulawan ingon man ang kasangkapan sa Palasyo sa Lasang sa Lebanon. Ang plata walay bili sa iyang panahon. ²¹Duna siyag mga barko nga moadto sa Tarsis uban sa mga tawo ni Hiram. Malamik ang mga barko kausa sa tulo ka tuig dala ang mga bulawan, plata, garing, mga aliwas ug mga dagkong unggoy. ²²Mas dato ug mas maalamon si Hari Solomon kay sa ubang hari sa kalibotan. ²³Silang tanan mangonsulta kaniya aron makadungog sa kaalam nga gihatag sa Diyos. ²⁴Ang kada usa magdala sa kaugalingong gasa – mga sudlanong bulawan ug plata, mga kapa, mga taming, mga lamas, mga kabayo ug mga asno. Mao kini ang gibuhat kada tuig.

²⁵Si Solomon adunay 4,000 ka pasungnan alang sa mga kabayo ug karwahe ug 12,000 ka kabayo. Kining tanan gibutang sa mga lungsod-butanganan sa karwahe nga duol sa hari sa Jerusalem. ²⁶Gipakaylap niya ang iyang gahom sa tanang gingharian gikan sa suba ngadto sa yuta sa mga Pilisteo ug sa utlanan sa Ehipto. ²⁷Sa Jerusalem iyang gihimo nga ordinaryo lang kaayo ang bulawan, sama sa bato. Ang sedro pareho na lang sa sikomoro sa kapatagan. ²⁸Ang mga kabayo pinalit sa Ehipto ug sa uban pang kanasoran.

Ang kamatayon ni Solomon

²⁹Ang ubang kasaysayan ni Solomon, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa Kasaysayan ni Propeta Natan, sa Panagna ni Ahias, ang Silonita ug sa mga Panan-awon ni Iddo nga nanagna bahin kang Jeroboam, anak ni Nabat. ³⁰Naghari si Solomon sa tibukok Israel sulod sa 40 ka tuig. ³¹Unya, mipahulay siya uban sa iyang kagikanan ug gilubong sa syudad ni David. Mipuli kaniya si Rehoboam nga iyang anak.

Mirebelde ang mga Israelita batok kang Rehoboam

10 ¹Miadto si Rehoboam sa Sikem diin ang tanang katawhan sa Israel miadto aron iproklamar siyag hari. ²Pagkadungog ni Jeroboam anak ni Nabat sa balita – didto

pa siya sa Ehipto diin miiskapo siya kang Hari Solomon – mibalik siya. ³Gipakuha siya sa katawhan sa amihanan nga tribu. Mianha siya uban sa tibouk panagtipon.

Miingon sila kang Rehoboam: ⁴“Ang imong amahan naghatag kanamo og bug-at nga pas-onon. Kon imo kining pagaangaan, alagaran ka namo.” ⁵Mitubag siya: “Balika ako human sa tulo ka adlaw.” Busa, namauli ang katawhan.

⁶Unya, nangonsulta si Hari Rehoboam sa mga magtatambag sa iyang amahan nga si Solomon. Nangutana siya: “Unsa may akong itubag niining mga tawhana?” ⁷Mitubag sila: “Kon magmaluluy-on ka ug imo silang paminawon, alagaran ka nila hangtod sa hangtod.” ⁸Apan iyang gisalikway ang tambag nga gihatag sa mga idad-adaran na. Nangonsulta hinuon siya sa dugoong kabatan-onan nga katalirongan niya. ⁹Nangutana siya: “Unsa may inyong ikasulti sa gipangayo niining mga tawhana?” ¹⁰Ang mga dugoong batan-on mitubag: “Ingna niini pagtubag: ‘Ang akong kumingking mas baga kay sa hawak sa akong amahan!’ ¹¹Kon gitagaan kamog bug-at nga pas-onon sa akong amahan, ako kanang pabug-aton! Gilatos kamo niya sa ordinaryong latigo. Karon ako kamong latoson sa latigo sa toro!”

¹²Si Jeroboam uban sa tanang katawhan, mibalik kang Rehoboam sa ikatulog adlaw sumala sa iyang giingon. ¹³Si Hari Rehoboam nga misalikway sa mga tambag sa katigulangan, mihatag kanilag hait nga tubag. ¹⁴Iyang gisulti ang giingon sa dugoong kabatan-onan: “Kon gipapas-an kamo sa bug-at nga karga sa akong amahan, ako pa kining pabug-aton. Kon gilatos kamog ordinaryong latigo, latoson ko kamo sa latigo sa toro!” ¹⁵Ang hari wala maminaw sa mulo sa katawhan. Gihimo kini sa Diyos aron pagtuman sa gisulti ni Yahweh kang Ahias nga Silonita bahin kang Jeroboam, anak ni Nabat. ¹⁶Sa nakit-an na sa tibouk Israel nga wala panumbalinga sa hari ang ilang gipangayo, miingon sila: “Mapukan si David ug ang iyang kaliwat! Unsay ilang gibuhat kanato? Balik sa inyong mga tolda, katawhan sa Israel. Mamauli ta. Gikan karon pabantaya si Rehoboam sa kaugalingon!”

¹⁷Mirebeldi ang katawhan sa Israel. Si Rehoboam nabiyahan uban sa mga Israelita nga nanimuyo sa kalungoran sa Juda.

¹⁸Unya, gipadala ni Hari Rehoboam si Adoram, ang tinugyanan sa pinugos nga trabaho. Apan gibato siya sa mga Israelita hangtod nga namatay. ¹⁹Busa, napugos si Hari Rehoboam pagsakay sa iyang karwaha ug pag-iskapo paingon sa Jerusalem. Hangtod karon, nagrebeldi lang gihapon ang katawhan sa Israel batok sa pamilya ni David.

Ang paghari ni Rehoboam sa Juda

11 ¹Miadto sa Jerusalem si Rehoboam ug gipatawag ang tribu ni Juda ug ni Benjamin. Adunay mga 180,000 ka piniiling manggugubat nga makigsangka batok sa mga tribu sa Israel. Kuhaon nilag balik ang gingharian ni Rehoboam. ²Apan ang pulong ni Yahweh midangat kang propeta Semeyas: ³Sulti kini kang Rehoboam nga anak ni Solomon, hari sa Juda ug sa tanang Israelita sa Juda ug sa Benjamin. Si Yahweh nag-ingon: ⁴“Ayawg sulnga ang mga igsoong Israelita. Papaulia silang tanan. Ang nahitabo akong binuhatan.”

⁵Ilang gisunod ang mando ni Yahweh. Namauli sila. Wala sila makigsangka kang Jeroboam ug mipuyo si Rehoboam sa Jerusalem ug nagbuhat og kinotahang mga lungsod sa Juda. ⁶Iyang gipatindog pagbalik ang Betlehem, Etam, Tekoah, ⁷Betsur, Soko, Adulam, ⁸Gat, Maresa, Ziv, ⁹Adoraim, Lakis, Azeka, ¹⁰Sora, Ayalon ug Hebron. Gikotahan kining mga lungsora sa Juda ug sa Benjamin ¹¹ug iyang gipanalipdan. Nagtukod siyang mga paril. Unya, gibutangan kinig mga komandanti, mga pagkaon, lana ug bino. ¹²Adunay mga taming ug bangkaw ang kada lungsod nga iyang gilig-on pag-ayo aron makotahan ang Juda ug ang Benjamin.

¹³Gikan sa tanang teritoryo sa Israel, ang kaparian ug mga Levita nangadto sa Juda. ¹⁴Gibiyaan nila ang ilang mga tugwayanan ug katigayonan ug nangadto sa Juda ug sa Jerusalem. Apan si Jeroboam ug ang iyang mga anak wala moila kanila nga mao ray mga pari ni Yahweh. ¹⁵Nagtudlo silag kaugalingong mga pari nga moalagad sa mga alampunan. Gisimba nila ang mga kanding ug mga torong baka nga iyang gihimo. ¹⁶Ang mga sakop hinuon sa tanang tribu sa Israel misunod sa mga Levita. Miadto sila sa Jerusalem aron pagsakripisyo kang Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan. Buot silang mosimba sa tinuoray kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. ¹⁷Busa, nakapalig-on sila pagdugang sa gingharian sa Juda. Gisuportahan nila si Rehoboam nga anak ni Solomon sulod sa tulo ka tuig. Niining panahona, gisubay ni Rehoboam ang panig-ingnan ni David ug ni Solomon.

Ang pamilya ni Rehoboam

¹⁸Iyang gipangasawa si Mahalat nga anak ni Jerimot, anak ni David ug Abigail nga anak ni Eliab, ang anak ni Jese. ¹⁹Nanganak si Mahalat kang Jeus, Semarias ug Zaham. ²⁰Human ni Mahalat gipangasawa niya si Maaka, anak ni Absalon, nga nanganak ni Abias, Atai, Ziza ug Selomit! Nahigugma si Rehoboam kang Maaka, labaw kay sa uban niyang asawa ug puyopuyo.

²¹ Aduna siyay 18 ka asawa, 60 ka puyo-puyo, 28 ka anak nga lalaki ug 60 ka babaye. ²² Sa tanan niyang anak, si Abias, anak ni Maaka, ang iyang pinalabi ug gipili nga mopuli kaniya paghari. ²³ Nagmando siya nga mabinantayon. Iyang gikatagkatag ang iyang mga anak sa mga syudad nga adunay paril sa Juda ug Benjamin ug gitagaan ug igong abiyo ug daghang asawa.

Giataki ni Sosak ang Jerusalem

12 ¹ Dihang nalig-on na ang pagmando ni Rehoboam isip hari ug nagamhanan siya, gisalikway niya ug sa iyang katawhan ang Balaod ni Yahweh. ² Sa ikalimang tuig sa iyang paghari si Sosak, ang hari sa Ehipto, miataki sa Jerusalem kay mibiya man sila sa pagkamatinud-anon kang Yahweh. ³ Anaay 1,200 ka karwahe si Sosak, 60,000 ka kabayo ug sa dili maihap nga kasundalohan sa Libio Sukita ug Kusita. ⁴ Iyang nabuntog ang mga kinotahang lungsod sa Juda ug naabot siya sa Jerusalem diin si Rehoboam ug ang mga kapitan sa Juda nagkatapok. ⁵ Miadto kanila si Propeta Semeias ug miingon: “Nagsulti si Yahweh: Sama nga inyo akong gibiyaan karon, gitugyan ko kamo sa kamot ni Sosak!” ⁶ Unya, ang mga kapitan ug ang hari nagpaubos sa ilang kaugalingon ug miingon: “Makataronganan si Yahweh!” ⁷ Pagkakita niini ni Yahweh, ang iyang pulong miabot kang Semeias: “Kay nagpaubos man sila, dili ko sila gun-obon. Sa dili madugay, luwason ko sila. Ang akong kasuko dili ko paaboton sa Jerusalem pinaagi kang Sosak. ⁸ Apan kinahanglan nga mahimo silang ulipon. Niining paagiha, ilang makit-an ang kalainan sa pag-alagad kanako ug sa pag-alagad sa mga hari sa ubang kanasoran.”

⁹ Giataki ni Sosak ang Jerusalem ug gikuha ang tanang bahandi sa Templo ni Yahweh ug sa palasyo sa hari. Iyang gikuha ang tanan, lakip ang mga bulawang taming nga gipahimo ni Silomon ug ¹⁰ giilisan sa mga bronseng taming nga gipahimo ni Rehoboam ug gipiyal sa mga opisyal sa gwardya nga nagbantay sa ganghaan sa palasyo sa hari. ¹¹ Inig-adto sa hari sa Templo ni Yahweh, mangguwa ang mga gwardya nga magdala sa mga taming. Apan ila ra kining iuli sa lawak sa gwardya inigahuman. ¹² Kay nagpaubos man wala siya laglaga sa hingpit sa kasuko ni Yahweh. Aduna pay maayo nga nahibilin sa Juda.

¹³ Gilig-on ni Hari Rehoboam ang iyang pwesto sa Jerusalem ug nagpadayon sa iyang paghari. Kwarentay uno ang iyang panuigon pagkahimo niyang hari; ug 17 ka tuig ang iyang pagmando sa Jerusalem – ang syudad nga gipili ni Yahweh sa tanang tribu sa Israel nga mahimong puy-anan sa

iyang ngalan. Si Naama nga Amonita ang iyang inahan. ¹⁴ Nakasala siya kay wala ang iyang kasingkasing mangita kang Yahweh.

¹⁵ Ang kasaysayan ni Rehoboam, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, ang iyang kinabuhi ug binuhatan nasulat sa Kasaysayan ni propeta Semeias ug ni Iddo, ang manalagna. Kanunayng nagubat si Rehoboam ug Jeroboam. ¹⁶ Unya, mipahulay si Rehoboam uban sa iyang kagikangan. Gilubong siya sa syudad ni David ug gipulihan sa iyang anak nga si Abias.

Ang paghari ni Abias sa Juda

13 ¹ Sa ika-18 ka tuig ni Hari Jeroboam, si Abias nahimong hari sa Juda. ² Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa tulo ka tuig. Si Maaka ang iyang inahan nga anak ni Uriel, ang taga Geba. Managkontra si Abias ug si Jeroboam. ³ Nakig-sangka si Abias uban sa 400,000 ka piniling isog nga manggugubat, samtang si Jeroboam, adunay 800,000 ka piniling isog nga kasundalohan. ⁴ Mitungas si Abias sa Bukid sa Semaraim, sa kabukiran sa Efraim diin misinggit siya: “Jeroboam ug tibuk Israel, paminawa ako! ⁵ Nakahibalo ba kamo nga gitugyan ni Yahweh, ang Diyos, ang pagkahari sa Israel kang David hangtod sa hangtod? Alang kaniya ug sa iyang mga anak, dili malaglag ang maong kasabotan. ⁶ Apan si Jeroboam, anak ni Nebat, ulipon ni Solomon, mirebeldi batok sa hari. ⁷ Mga tawong walay pulos ug mga banyaga ang midapig kaniya ug nakigbatok kang Rehoboam, anak ni Solomon. Si Rehoboam batan-on ug maulawon pa kaniadto. Busa, wala siya makasukol. ⁸ Karon, buot mong buntogon ang gingharian ni Yahweh nga iyang gihatag sa kaliwat ni David. Nagbarog kamo dinhi uban sa bagang kasundalohan, apan inyong gidala ang mga bulawang baka nga gihimong mga diyos ni Jeroboam alang kaninyo! ⁹ Dili ba, inyo mang gipapahawa ang kaparian ni Yahweh, ang mga anak ni Aaron ug ang mga Levita aron maghimog kaugalingong mga pari? Wala ba kamo mahisama sa katawhan sa mga langyaw nga nasod? Bisag kinsa nga moabot nga magdalag toro ug pito ka laking karnero makahangyo nga konsagrahan siya ug mahimong pari sa usa ka butang nga dili diyosnon! ¹⁰ Samtang kami, ang among Diyos si Yahweh. Wala namo siya isalikway. Ang mga anak ni Aaron ug ang mga Levita nag-alagad kang Yahweh. ¹¹ Kada buntag ug kada gabii nagsunog kami halad-sinunog sa among Diyos. Ania kanamo ang humot nga insenso, ang mga piraso sa pan nga gilinyalinya sa limpyong lamesa, ang bulawang patonganan ang mga lamparilya nga gipasiga

matag gabii. Nagtamad kami sa mga tulunanon ni Yahweh, atong Diyos, nga inyong gibiyaan. ¹²Tan-awa sa among mga ulo. Ang Diyos nag-uban kanamo. Tan-awa ang mga pari uban sa ilang mga trompeta nga palanogon batok kaninyo. Katawhan sa Israel, ayaw pakigbatok kang Yahweh, ang Diyos sa atong kaliwatan, kay dili gayod mo modaog.”

¹³Nakabintaha si Jeroboam sa taga Juda. Nangandam sila pagbanhig gikan sa luyo. Sa atubangan sa taga Juda dinha ang Israel; sa ilang likod, ang nagbanhig kanila. ¹⁴Nakita nila nga gisulong sila sa atubangan ug sa luyo. Busa, mitawag sila kang Yahweh. Dihang gipalanog sa mga pari ang ilang trompeta, ¹⁵ang kabalakin-an sa Juda mipakusog sa ilang singgit sa gubat. Samtang naninggit sila, gikatagkatag sa Diyos si Jeroboam ug ang tibuok Israel. ¹⁶Ang mga Israelita nanalagan, nangikyas sa Juda, apan gitugyan sila sa Diyos sa gahom sa taga Juda. ¹⁷Busa, nabuntog sila ni Abias ug sa iyang kasundalohan. 500,000 ka pinili nilang tawo nangamatay. ¹⁸Naparot ang katawhan sa Israel, samtang ang katawhan sa Juda nagmadaogon, kay misalig man sila kang Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan.

¹⁹Gigukod ni Abias ang kasundalohan ni Jeroboam. Nadaog niya ang lungsod sa Betel. Yesana ug Efron uban sa kabarangayan. ²⁰Sa tibuok kinabuhi ni Abias, wala makabaton si Jeroboam sa samang gahom kay gihampak siya ni Yahweh ug namatay. ²¹Apan milambo ang gahom ni Abias. Aduna siyay 14 ka asawa, 22 ka anak nga lalaki ug 16 ka baybaye. ²²Ang ubang panghitabo sa kinabuhi ni Abias nasulat sa kaysaysayan ni propeta Iddo.

14¹ Mipahulay siya uban sa iyang kagikanan ug gilubong sa syudad ni David. Ang iyang anak nga si Asa mipuli kaniya.

Sa iyang panahon, ang nasod nakabaton og kalinaw sulod sa 10 ka tuig.

Ang paghari ni Asa

²Gibuhat ni Asa ang maayo ug tarong sa mata ni Yahweh. ³Iyang gikuha ang mga altar sa pagsimbang langyaw ingon man ang mga alampoonan. Iyang gipamuak ang mga balaang bato ug gipamutol ang mga punoan sa Ashera ⁴ug gimandoan ang katawhan sa Juda pagbuhat sa kabubut-on ni Yahweh, pagtamad sa Balaod ug sa mga sugo. ⁵Sa matag lungsod sa Juda, iyang gikuha ang mga alampoonan ug ang mga altar sa insenso. Malinawon ang gingharian ubos sa iyang pagmando. ⁶Gitukod niyag balik ang mga kinotahang lungsod sa Juda. Adtong mga tuiga, walay mga gubat,

kay gihatagan man siyag kalinaw ni Yahweh.

⁷Iyang giingnan ang katawhan sa Juda: “Patindogon nato pagbalik kining mga lungsora ug atong libotag paril ug tore, mga ganghaan ug trangka samtang nagdumala kita niining yutaa. Tumanon nato ang kabubut-on ni Yahweh, atong Diyos, kay gipanalipdan kita niya ug gihatagag kalinaw.

⁸Ila kining gibuhat ug milambo sila. Miabot og 300,000 ang mga Judio nga kasundalohan ni Asa nga may mga taming ug bangkaw. Ang iyang manggugubat nga Benjaminita miabot og mga 280,000. Nagdala pod silag taming ug bangkaw. Isog silang tanan ug maayo kaayong pagkaandam ug pagkabansay.

⁹Si Zerak, ang Kusita nga adunay 1,000,000 ka sundalo ug 300 ka karwahe misulong hangtod sa Maresa. ¹⁰Nakigbatok kaniya si Asa nga nakapwesto sa Walog sa Sefata didto sa Maresa. ¹¹Unya, mitawag siya kang Yahweh, iyang Diyos: “Yahweh, ikaw lang ang makabaro alang sa walay kusog batok sa kusgan. Tabangi kami, Yahweh, among Diyos! Nagsalig kami kanimo. Sa imong ngalan pakigsangka sa bagang kasundalohan. Yahweh, ikaw ang Diyos. Ayaw pasagdi nga adunay makabuntog kanimo.”

¹²Gibuntog ni Yahweh ang mga Kusita pagsulong ni Asa ug sa kasundalohang taga Juda. Nanalagan ang mga Kusita ug ¹³gigukod ni Asa ug sa iyang mga sundalo hangtod sa Gerar. Nahurot sila kay nabuntog man sila ni Yahweh ug ang ilang mga kampo. Nakakuha sila si Asa og daghan kaayong butang. ¹⁴Ilang gibuntog ang tanang kalungsoran sa Gerar. Ang kapungot ni Yahweh naabot usab niining mga lungsora nga ilang gilungkab kay puno man kini sa mga kinawat. ¹⁵Gisulong pod nila ang kampo sa pipila ka magbalantay sa hayopan. Nakakuha silag daghang karnero ug kamelyo. Unya, namauli sila sa Jerusalem.

Mga pagbag-o nga gipatuman ni Asa

15¹ Ang espiritu sa Diyos miabot sa Azarias, anak ni Oded. ²Misugat siya kang Asa ug miingon: “Asa, pagminawa ako, ingon man kamong taga Juda ug taga Benjamin. Mag-uban kaninyo si Yahweh samtang inyo siyang ubanan. Kon mangita kamo kaniya, inyo siyang makit-an. Kon mobiya kamo, iya pod kamong talikdan. ³Sulod sa dugayng panahon nawad-an sa tinuod nga Diyos ang Israel ug sa mga pari nga motudlo sa Balaod. ⁴Kon moabot na gani ang kagubot, mobalik sila kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. Ila siyang pangitaon ug ila pod nga makit-an. ⁵Nianang panahona, wala nay kalinaw ang usag-usa. Daghang kalisod ang moabot sa mga lu-

molupyo sa kalibotan. ⁶ Ang usa ka nasod modaugdang sa lain, ug ang syudad sa laing syudad. Magdala kanila ang Diyos ug kagubot ug kalisang. ⁷ Apan sa inyong bahin, pagmaisog ug pagmalig-on, kay gantihan ang inyong binuhatan.”

⁸ Pagkadungog ni Asa sa maong mga pulong ug panagna, naikag siya pagwagtang sa tanang diyosdiyos sa tibuok Juda ug Benjamin, ug sa mga lungsod nga iyang nabuntog sa kabungtoran sa Efraim. Unya, iyang giayo ang altar ni Yahweh nga nagatubang sa balkon sa templo ni Yahweh. ⁹ Gipatawag niya ang tanang tawo sa Juda ug Benjamin ingon man ang sa Efraim, Manases ug Simeon nga nagpuyo uban kanila. Daghang Israelita ang mibalhin ug misunod kaniya pagkakita nila nga naguban kaniya si Yahweh. ¹⁰ Sa ikatulong bulan sa ika-15 ka tuig ni Asa, nagtapok sila sa Jerusalem. ¹¹ Nianang adlaw, nagsakripisyo silag 700 ka torong baka ug 7,000 karnero sa mga bihag nga ilang dala. ¹² Naghimo silag kasabotan nga nakahiusa kanila pagpangita kang Yahweh, ang Diyos sa ilang kaliwatan, sa tibuok nilang kasingkasing ug kalag. ¹³ Ang dili mangita kang Yahweh, tigulang man siya, lalaki o babaye, patyon. ¹⁴ Nanumpa sila kang Yahweh sa kusog nga tingog inubanan sa tunog sa trompeta ug budyong. ¹⁵ Nagmaya ang tibuok Juda tungod sa panumpa nga ilang gihimo sa tibuok nilang kasingkasing. Ilang gipangita pag-ayo si Yahweh ug nagpakita siya ug iya silang gitagaan ug kalinaw.

¹⁶ Gikuha ni Hari Asa gikan sa iyang lola nga si Maaka ang titulo pagka-rayna nga inahan, kay gihimo man niini nga diyos-dyos si Asera. Giputol ni Asa ang maong diyosdiyos ug gisunog sa sapa sa Kidron. ¹⁷ Bisag wala gyod mawagtang sa Israel ang mga alampoanan, walay daotan sa kasingkasing ni Asa sa tibuok niyang kinabuhi. ¹⁸ Iyang gideposito ang mga halad alang sa iyang amahan ug ang kaugalingong mga halad sa templo sa Diyos. Atua didto ang mga plata, bulawan ug kasangkapan.

Mga ulahing tuig ni Asa

16¹ Hangtod sa ika-35 ka tuig sa paghari ni Asa, walay gubat. Sa ika-36, si Basan nga hari sa Israel misulong sa Juda. Gikotahan niini ang Rama aron maalihan si Asa nga hari sa Juda. ² Gikuha ni Asa ang plata ug bulawan gikan sa panudlanan sa templo ni Yahweh ug sa palasyo sa hari ug iyang gipadala kang Benadad, hari sa Aram nga nagpuyo sa Damasco, uban niining mensahe: ³ “Maghimo kitag kasabotan ingon nga may kasabotan ang imo ug ang akong amahan! Akong ipadala uban niini ang imong plata ug bulawan. Dali diri

ug ayaw na pakigkonsabo kang Basan, hari sa Israel, aron mopalayo siya kanako.” ⁴ Misugot si Benadad. Iyang gipadala ang iyang general batok sa mga lungsod sa Israel. Nabuntog niya ang Ion, Dan, Abelmam ug ang tanang lungsod sa may garrison Neftali. ⁵ Pagkadungog niini ni Basan, iyang gihunong ang pagkota sa Rama ug gibiyaan kining trabahoa. ⁶ Unya, gidala ni Hari Asa ang tanang tawo sa Juda. Ilang gikuha ang mga bato ug troso nga gigamit ni Basan pagkota sa Rama ug gigamit sa pagkota sa Geba ug Mispa.

⁷ Unya, si propeta Hanani miadto kang Asa ug miingon: “Kay misalig ka man sa hari sa Aram dili kang Yahweh nga imong Diyos, ang kasundalohan sa hari sa Aram mobiya kanimu. ⁸ Nahinumdom ka ba nga ang mga Kusita ug Libio naghimog bagang kasundalohan nga may mga karwahe ug kabayo? Diha nga misalig ka kang Yahweh, wala ba sila itugyan sa imong gahom? ⁹ Nagbantay si Yahweh sa tibuok kalibotan aron paghatag ug kusog sa matinuoron kaniya sa tibuok nilang kasingkasing. Hinungog ang imong gibuhay. Sukad karon, makiggubat ka na.”

¹⁰ Nasuko pag-ayo si Asa sa propeta. Iya kining gipagapos sa prisohan. Nasuko siya sa mga pulong sa propeta. Sa mao rang panahon, giingon gihapon niini pagtratar ni Asa ang ubang tawo.

¹¹ Ang kasaysayan ni Asa, gikan sa sinugdang hangtod sa kataposan, nasulat sa libro sa mga Hari sa Juda ug Israel. ¹² Unya, usa ka sakit mitakboy kaniya gikan sa ulo hangtod sa tiil sa ika-39 ka tuig sa iyang paghari. Apan bisan pa sa iyang sakit, wala siya modangop kang Yahweh. Miadto hinuon siya sa mga doktor. ¹³ Mipahulay si Asa uban sa iyang kagikanan sa ika-40 ka tuig sa iyang pagkahari. Gilubong siya sa lubnganan nga iyang gipakalot alang kaniya sa syudad ni David. Gipahigda siya sa sapa ug gitabunan sa mga panakot ug haplas, mga produkto sa tighimog pahu-mot. Ug nagdaob silag dakong kalayo alang kaniya.

Si Josafat hari sa Juda

17¹ Mipuli kaniya si Josafat, iyang anak nga milig-on sa iyang barangan batok sa Israel. ² Nagbutang siyag mga tropa sa tanang kinotahang lungsod sa Juda ug nagtudlog mga gobernador sa tanang kalungoran sa Efraim nga nabuntog sa iyang amahan nga si Asa.

³ Giubanan siya ni Yahweh kay sa una niyang mga tuig iya mang gisunod ang panig-ingnan ni David. Wala siya mosimba kang Baal. ⁴ Gitalagan niya ang Diyos sa iyang amahan ug gituman ang iyang mga sugo. Wala siya mosunod sa panig-ingnan

sa Israel. ⁵ Busa, gihatagan ni Yahweh ug kasigurohan ang paghari sa iyang kamot. Ang tanang katawhan sa Juda nanghatag ug mga regalo kang Josafat. Naangkon niya ang daghang bahandi ug dungog. ⁶ Mapagarbohon siya nga nag-alagad kang Yahweh. Iyang giguba ang tanang alampunan ug ang mga punoan ni Asera sa Juda.

⁷ Sa ikatulong tuig sa iyang paghari, iyang gipadala ang iyang mga opisyal, si Benhail, Abdias, Zacarias, Nataniel ug Mikeas aron manudlo sa kalungSORAN sa Juda. ⁸ Nanguban kanila ang mga Levita, si Semeias, Netanias, Zebadias, Asael, Semiramot, Yonatan, Adonias ug Tobias ug Tobadonias. Nanguyog usab ang duha ka pari, si Elisama ug Joram. ⁹ Nanudlo sila sa Juda. Gidala nila ang libro sa Balaod ni Yahweh. Ilang gilipot ang tanang kalungSORAN sa Juda sa ilang pagtudlo sa katawhan.

¹⁰ Ang tanang gingharian nga nag-alirong sa Juda nahadlok kang Yahweh. Wala gayod sila makiggubat batok ni Josafat. ¹¹ Pipila sa mga Pilisteo mihatag kaniyang regalo ug plata isip buhis. Ang mga Arabe mihatag pod kaniyang 7,700 ka torong karnero ug laking kanding. ¹² Misamot kadako ang gahom ni Josafat. Gibuhatan niyang mga kota ang tibuk Juda. Naghimo pod siyang mga lungsod nga dunay mga bodega. ¹³ Daghang siyang mga trabahanti sa kalungSORAN sa Juda. Aduna usab siyay usa ka garison sa mga maayong opisyal sa Jerusalem. ¹⁴ Mao kini ang ilang han-ay sumala sa matag pamilya: Alang sa Juda nga komandanti sa linibo, si Adna ang komandanti-opisyal. Aduna siyay 300,000 ka maayong opisyal ubos sa iyang pagmando; ¹⁵ Si Hoyanan, 280,000; ¹⁶ ug si Amasias, anak ni Zikri nga mibulontaryo pag-alagad kang Yahweh, 200 ka bangiitang manggubat.

¹⁷ Gikan sa Benjamin ang isog nga sundalo nga si Eliada adunay 200,000, armadog bangkaw ug taming. ¹⁸ Ubos sa iyang pagmando, si Jozabad nga dunay 180,000 ka tawong armado alang sa gubat. ¹⁹ Kini sila ang nag-alagad sa hari. Wala iapil sa ihap ang gibutang sa hari sa mga kinotahang lungsod sa tibuk Juda.

Si Yosafat ug si Akab

18 ¹ Dato kaayo ug dunganan si Josafat. Pinaagi sa kaminyoon, nakig-alyansa siya kang Akab. ² Human sa pipila ka tuig, giduaw niya si Akab sa Samaria nga nag-ihaw ug daghang karnero ug baka alang kaniya ug sa iyang mga kauban. Unya, gi-hulhogan pag-ataki sa Ramot-Gilead. ³ Gipangutana niya si Josafat: “Imo ba akong ubanan sa Ramot-Gilead?” Gitubag kini ni Josafat ang hari sa Israel: “Mouban ako kamimo. Ang akong mga tawo imo pod mga tawo. Magdungan ta pagpakigsangka.”

⁴ Mipadayon siya pagsulti sa hari sa Israel: “Palihog, konsultaha una ang pulong ni Yahweh.” ⁵ Gitawag sa hari ang iyang 400 ka propeta ug gipangutana: “Sulngon ba namo ang Ramot-Gilead o dili?” Mitubag sila: “Lakaw! Itugyan kini ni Yahweh sa imong gahom.” ⁶ Apan miingon si Josafat: “Wala na bay laing propeta dinhi si Yahweh nga atong makonsulta?” ⁷ Ang hari sa Israel mitubag: “Aduna pay usa. Apan naglagot ako kaniya kay dili gyod siya mosulti kanako ug mga maayong butang; hinunoa, ang makapawala lang sa kadasig. Si Mikeas, ang anak ni Yimla.” Si Josafat miingon: “Ang hari dili angayang mosulti niining mga butanga.” ⁸ Gitawag sa hari sa Israel ang usa sa iyang mga opisyal ug giingnan: “Dad-a dinhi si Mikeas nga anak ni Yimla karon dayon.”

⁹ Ang hari sa Israel ug si Yosafat, hari sa Juda, nanglingkod sa ilang mga trono nga nagsul-ob ug harianong sapot. Nanglingkod sila sa giokanan gawas sa ganghaan sa Samaria samtang nagpasigarbo ang mga propeta sa ilang atubangan. ¹⁰ Si Sedekias, anak ni Kenana nagbuhat alang sa kaugalingon ug mga puthawng sungay. Miingon siya: “Si Yahweh nag-ingon: imong sungayon ang mga Arameo hangtod nga mangahurot sila.” ¹¹ Kini gihapon ang gisulti sa tanang propeta: “Lakaw sa Ramot-Gilead kay magmadaogon ka. Itugyan kini ni Yahweh sa gahom sa hari.”

¹² Sa laing bahin, ang mensahero nga mikuha kang Mikeas mipahimangno: “Ang tanang propeta nga nagkahiusa, nanagna sa kadaogan sa hari. Sulay ug sulti sama kanila. Panagna pod sa kadaogan sa hari.” ¹³ Apan mitubag si Mikeas: “Samtang buhi si Yahweh, ang isulti niya kanako mao usab ang akong isulti!” ¹⁴ Pag-abot niya sa hari, gipangutana siya: “Mikeas, mangadto ba kami aron pag-ataki sa Ramot-Gilead o dili?” Mitubag siya: “Lakaw ug makadaog ka. Itugyan sila sa inyong gahom.” ¹⁵ Apan ang hari miingon: “Kapila ka man nako hangyao pagsulti sa kamatuoran sa ngalan ni Yahweh?” ¹⁶ Misulti si Mikeas: “Akong nakit-an nga nakatagkatag ang tibuk Israel sa kabukiran sama sa mga karnero nga walay magbalantay.” Si Yahweh miingon: “Wala silay agalon, papaulia nga malinawon ang matag usa sa ilang balay.”

¹⁷ Dinhi, miingon ang hari sa Israel kang Josafat. “Dili ba, nag-ingon man ako kani-mo nga dili gayod siya managna ug mga maayong butang alang kanako kondili, ang makapawala ra sa kadasig?” ¹⁸ Mipadayon si Mikeas: “Paminawa ang pulong ni Yahweh. Akong nakit-an nga nanglingkod si Yahweh sa iyang trono. Ang tanang dayandayan sa langit anaa sa iyang tuo ug wala. ¹⁹ Miingon si Yahweh: ‘Kinsay molansis kang Akab, hari sa Israel, aron moadto ug

mopukan sa Ramot-Gilead? Lainlain ang ilang tubag. ²⁰Unya, adunay usa ka espiritu nga migawas, miduol kang Yahweh ug miingon: 'Ako siyang lansinan. Nangutana si Yahweh: 'Unsay imong buhaton?' ²¹Mitubag siya: 'Moadto ako ug mahimo nga bakakong espiritu sa baba sa tanan niyang propeta.' Miingon si Yahweh. 'Lansisi siya kay molampos ka. Lakaw ug buhata kini.' ²²Busa, nagbutang si Yahweh og bakakong espiritu sa baba sa mga propeta nga ania dinhi. Siya mismoy nagbuot sa imong kapildihan!"

²³Unya, giduol siya ni Sedekias, anak ni Kenana, ug gisagpa ang nawong. Ug nangutana: "Kanus-a man mibiya kanako ang espiritu ni Yahweh aron makasulti kanimo?" ²⁴Mitubag si Mikeas: "Imo kining mahibaloan sa panahon nga magdalagan-dalagan ka gikan sa usa ka balay ngadto sa lain aron motago." ²⁵Ang hari sa Israel miingon: "Dakpa si Mikeas ug itugyan kang Amon, ang gobernador sa syudad, ug kang prinsipie Joas. ²⁶Isulti kini: Bilanggoa kining tawhana. Pakan-a lag pan ug tubig hangtod nga makabalik ako nga hilwas ug baskog." ²⁷Miingon si Mikeas: "Kon makabalik ka nga hilwas ug baskog, nan wala mosulti si Yahweh pinaagi nako."

²⁸Ang hari sa Israel ug si Josafat, hari sa Juda, nanglakaw pag-ataki sa syudad sa Ramot-Gilead. ²⁹Ang hari sa Israel miingon kang Josafat: "Magtakuban ako inig pakig-gubat nato. Apan, isul-ob ang imong hariang sapot." ³⁰Ang hari mikapanaog niining mando sa iyang mga komandanti sa karwahe: "Ayawg atakiha si bisag kinsa bisag unsa ang iyang ranggo gawas sa hari sa Israel." ³¹Pagkakita sa mga komandanti sa karwahe ni Josafat, nagtoo sila nga siya ang hari sa Israel. Midalagan sila aron pag-ataki. Apan misinggit si Josafat ug gitabangan siya ni Yahweh. ³²Giluwat siya ug gipahilayo sa ataki. Ang mga komandanti sa karwahe nakasabot nga dili diyay siya ang hari sa Israel.

³³Busa, mihunong sila paggukod. Apan usa sa mga sundalo namana ug sa wala niya damha naigo ang hari sa Israel sa may tinakdoan sa iyang taming. Busa, ang hari miingon sa nagmaneho sa iyang karwahe: "Balik ug dad-a ako layo sa panagsangka. Nasamad ko." Apan misamot kagrabi ang panag-away. Gigunitan na lang siya aron makabarog sa iyang karwahe. Nakigsangka sila sa mga Arameo hangtod sa kagabihon. Pagsalop sa adlaw, namatay siya.

19¹ Si Josafat mipauli nga hilwas ug baskog sa Jerusalem. ²Si Jehu, ang anak ni Hanani nga propeta, misugat kaniya ug miingon: "Tabangan ba sa usa ka tawo ang makasasala? Higugmaon ba diyay ang nasi-lag kang Yahweh? Tungod niini, nasuko

siya kanimo. ³Apan aduna gihapoy maayong butang diha kanimo: imong giwag-tang niining yutaa ang mga punoan ni Asera. Labot pa, ang imong kasingkasing nangita sa Diyos."

⁴Nagpabilin si Josafat sa Jerusalem. Unya, mibisita siya sa iyang katawhan gikan sa Berseba hangtod sa kabukiran sa Efraim sama sa naandan. Iya kining gibuhat aron madala silag balik kang Yahweh, ang Diyos sa ilang kaliwatan. ⁵Nagtudlo siyag mga hukom sa kada kinotahang lung-sod sa Juda. ⁶Misulti siya sa mga hukom: 'Hunahuna gayod ang inyong katungdanan. Wala kamo maghukom sa ngalan sa tawo kondili, sa ngalan ni Yahweh. Nagubtan siya kaninyo matag pakanaog ninyong hukom. ⁷Maanaa unta kaninyo ang kahadlok kang Yahweh! Hupti ug gamita ang balaod. Dili motugot si Yahweh, atong Diyos, sa limbong, kamapihigon o pagdawat og suborno."

⁸Nagtudlo usab si Josafat og mga pari, mga Levita ug mga pangulo sa mga pamilya sa Israel. Sila ang mga hukom sa mga kaso nga may kalabotan sa paglapas sa Balaod sa balaodnong panagbingkil sa katawhan nga nagpuyo sa syudad. Anaa sila sa Jerusalem ug ⁹gihatagan ni Josafat niining mosunod nga tugon: "Buhata ang mga katungdanan diha sa kahadlok kang Yahweh isip buotan ug matinud-anon nga katawhan. ¹⁰Bisag unsa pang kasoha ang masang-at diha kaninyo gikan sa inyong mga igsoon nga nagpuyo sa mga syudad, bisan kaso sa pagpatay, o uban pang mahitungod sa balaod, sugo, dekreto ug ordinansa, kinahanglan ipaandam kanila nga dili sila makasala kang Yahweh kay kon dili, basig masuko si Yahweh kaninyo ug inyong mga igsoon. Himoa kini ug dili kamo makasala."

¹¹Si Amarias, ang labawang pari maoy magdumala kaninyo sa tanang butang bahin sa pagtoo. Si Zebadias, anak ni Ismael, gobernador sa Juda sa tanang butang nga may kalabotan sa hari. Ang mga Levita moalagad kaninyo isip mga opisyal. Pagmaisog kamo, buhata ang maong tugon. Anaa si Yahweh nga mopalampos kaninyo."

Gibuntog ni Josafat ang mga Moabita ug Amonita

20¹ Human niini, ang mga Moabita ug Amonita uban sa pipila ka Maonita nakiggubat kang Yosafat. ²Adunay miabot nga mga lalaki ug giingnan si Josafat: "Anaaay usa ka bagang kasundalohan nagkaduol gikan sa Edom, aron pag-ataki kanimo gikan sa pikas nga bahin sa dagat. Anaa na sila sa Hasason-tamar nga mao ang Engadi." ³Nahadlok si Josafat busa, nag-ampo siya kang Yahweh aron maagak

siya. Unya, nagmando siya nga magpuasa ang tibuk nasod. ⁴Nagtapok ang Juda pagpangayog tabang kang Yahweh. Nagabot sila gikan sa kada lungsod nga nangita sa pag-agak ni Yahweh.

⁵Mitindog si Josafat atubangan sa katawhan sa Juda ug Jerusalem sa templo ni Yahweh. Nag-atubang siya sa bag-ong korte. ⁶Miingon siya: “Diyos sa among kagikanan, dili ba, ikaw man ang Diyos nga nagpuyo sa langit? Dili ba, nagmando ka man sa tanang gingharian sa kalibotan? Anaa kanimo ang gahom ug kusog. Wala nay makasukol pa kanimo. ⁷Dili ba, ikaw man ang among Diyos nga mipapahawa sa nagpuyo dinhi sa wala pa ang imong katawhan, ang Israel? Dili ba, imo mang gihatag kining yutaa hangtod sa hangtod sa mga kaliwat sa imong higala nga si Abraham? ⁸Namuyo sila dinhi ug nagbuhat og alampunan alang sa imong ngalan. ⁹Miingon sila: “Kon ang kadaot mohampak kanato, o gubat, silot, sakit o hulaw ba hinuon, motindog kami atubangan ining templo ug atubangan nimo kay ang imong Ngalan ania man dinhi. Gikan sa kinailadman sa among kaguol, motawag kami kanimo. Dunga ug luwasa kami.”

¹⁰“Ania na ang mga Amonita ug ang Moabita ug ang mga lumolupyo sa Seir. Pagguwa sa Israel sa yuta sa Ehipto, wala ka motugot nga ang Israel mosulong kanila. Hinuon, mitalikod ang Israel ug wala sila hilabti. ¹¹Unya mao kini ang ilang giganti kanamo: nanganhi sila aron bawion kanamo ang kabtangan ug kabilin nga imong gihatag. ¹²Among Diyos, dili ba nimo sila silotan? Wala ba kami mahimo niingon bagang kasundalohan nga moataki kanamo? Kami mismo, wala kami mahibalag unsay among buhaton. Apan naglantaw kami kanimo.”

¹³Ang tanang kalalakin-an sa Juda, lakip ang ilang asawa hangtod sa ilang kinamanghoran anak, nagbarog atubangan ni Yahweh. ¹⁴Sa tungatunga sa panagtigom, ang espiritu ni Yahweh mikunsad kang Jahaziel, anak ni Zacarias, ang anak ni Benaya nga anak pod ni Jeiel, anak ni Matanias, ang Levita nga usa sa mga anak ni Asaf. ¹⁵Miingon siya: “Paminaw, kamong tanang tawo sa Juda ug kamong nagpuyo sa Jerusalem, ug ikaw, Hari Josafat. Miingon si Yahweh: ‘Pagbaton og paglaom; ayaw kahadlok pag-atubang niingon bagang kasundalohan. Dili inyoha kining gubata kon dili, sa Diyos. ¹⁶Lakaw, pakigbatok kanila. Manglugsong sila sa Bakilid sa Ziz. Tagboa sila sa Walog sa Soph, duol sa kamingawan sa Yeruel. ¹⁷Wala kinahanglana nga didto makigsangka kamo batok kanila. Andama lang ang inyong pwesto. Tan-awa ang kaluwasan nga giandam ni

Yahweh alang kaninyo. Juda ug Jerusalem, ayaw kahadlok, magmaisog kamo. Lakaw ugma aron makigsangka. Mag-uban kaninyo si Yahweh.”

¹⁸Miyukbo si Josafat nga sangko ang nawong sa yuta. Ang tibuk Juda uban sa nanimuyo sa Jerusalem nangyukbo pod atubangan ni Yahweh ug gisimba siya. ¹⁹Unya, ang mga Levita – ang mga Kohaita ug Koreita – midayeg kang Yahweh, ang Diyos sa Israel, sa kinatas-an sa ilang tingog.

²⁰Namangon sila sayo sa buntag ug mipaingon sa kamingawan sa Tekoa. Sa hapit na sila mangguwa mitindog si Josafat ug misulti: “Paminaw kanako Juda ug kamong tanang nagpuyo sa Jerusalem! Salig kamo kang Yahweh, ang inyong Diyos, ug magmalamposon kamo.” ²¹Human sa iyang pakigsabutsabot sa katawhan, gimandoan niya ang pipila ka musikero pagsul-ob sa sapot nga ilang gamitonon sa mga balaang okasyon. Gipauuna sila sa kasundalohan aron mag-awit og awit sa pagdayeg kang Yahweh: “Dayega si Yahweh kay ang iyang gugma molungtad hangtod sa hangtod.” ²²Pagsugod na nilag kanta sa ilang mga awit sa kalipay ug pagdayeg, gilisang ni Yahweh ang nanulong nga kasundalohan. Nangamatay silang tanan. Ang mga Moabita ug mga Amonita miataki sa katawhan sa Seir. Dihay dakong kadaot nga nahitabo. ²³Kay ang mga Amonita ug Moabita miataki sa mga tawo-sa-yuta sa kabukiran sa Seir. Bangis ang panag-away. Human nila mahurot og patay ang ilang kaaway, sila na pod ang nag-pinatyanay sa kaugalingon.

²⁴Unya, nangabot ang kalalakin-an sa Juda sa dapit nga nag-umbaw sa kamingawan. Nag-atubang na unta sila sa kaaway. Apan ang mga patayng lawas na lang nga nanagbuy-od sa yuta ang ilang nakit-an. Wala gayoy nakalingkawas. ²⁵Miadto si Josafat uban sa iyang grupo sa kasundalohan aron kuhaon ang ilang mga kabtangan. Nakita nila ang daghang baka, sapot ug mga bililhong butang. Nakakuha silag mas daghan kay sa ilang madala. Daghan kaayo ang ilahang nakuha mao nga naabtan silag tulo ka adlaw paghaktok sa tanan. ²⁶Sa ikaupat ka adlaw sa nagtapok na sila sa Walog sa Bereka, ilang gidayeg si Yahweh tungod sa tanan niyang gihimo. Tungod niini, gihinganlag Walog sa Beraka kining lugara hangtod karon. ²⁷Unya, ang tanang kalalakin-an sa Juda ug Benjamin pinangulohan ni Josafat mibalik nga malipayon sa Jerusalem kay gihupong man sila ni Yahweh sa kalipay tungod sa kapildihan sa ilang kaaway. ²⁸Nangabot sila sa Jerusalem ug sa templo ni Yahweh uban sa tunog sa alpa, lira ug trompeta. ²⁹Pagkadungog sa mga gingharian sa mga nasod nga

langyaw kon giunsa pagbuntog ni Yahweh ang mga kaaway sa Israel, nalisang sila.³⁰ Sa samang panahon, nagmalinawon ang gingharian ni Josafat. Gitagaan siyang kalinaw sa Diyos sa tanang dapit.

Kataposan sa paghari ni Josafat

³¹ Naghari si Josafat sa Juda. Trayntay singko ka tuig na ang iyang idad pagkahimo niyang hari. Gawhaag lima ka tuig nga naghari siya sa Jerusalem. Si Azuba, anak ni Sihil, ang iyang inahan.

³² Walay hunong ang iyang pagsubay sa panig-ingnan sa iyang amahan nga si Asa. Gibuhat niya ang maayo sa panan-aw ni Yahweh. ³³ Hinuon, wala niya gub-a ang mga alampoanan sa bungtod. Wala ibutang sa katawhan ang ilang kasingkasing sa Diyos sa ilang kagikanan. ³⁴ Ang uban pang hitabo sa kinabuhi ni Josafat gikan sa sinuggan hangtod sa kataposan, nasulat sa kasaysayan ni Jehu, anak ni Hanani. Gi-han-ay kini sa Libro sa mga Hari sa Israel. ³⁵ Human niini, nakig-aalyansa siya kang Ocozias, ang hari sa Israel nga nagdala kaniya sa kasal-anan. ³⁶ Nagbuhat sila sa Asiongaber ug dagkong mga barko nga molawig ngadto sa Tarsis. ³⁷ Si Eliezer, anak ni Dodaya nga taga Maresa, nanagna batok kang Josafat: "Kay nakig-uban ka man kang Ocozias gilaglag ni Yahweh ang imong mga laraw." Nangaguba ang iyang mga barko ug dili na makabyahe sa Tarsis.

21 ¹ Mipahulay si Josafat uban sa iyang kagikanan ug gilubong sa syudad ni David. Ang anak niya, si Joram, mipuli kaniya.

² Aduna siyay unom ka igsoon lalaki, mga anak ni Josafat: si Azarias, Jehiel, Zacarias, Azarias, Mikel ug Sefatias. Sila ra ang mga anak ni Josafat, hari sa Israel. ³ Gihatagan sila sa ilang amahan ug daghang regalo nga plata, bulawan ug mga alahas. Gibalhin pod sila sa kinotahan, lungsod sa Juda. Apan si Joram ang mipuli kaniya kay siya man ang kamagulangan.

Si Joram, hari sa Juda

⁴ Dihang nalig-on na ang pagmando ni Joram sa gingharian, iyang gipapatay ang tanan niyang igsoon ug pipila ka opisyal sa Israel.

⁵ Trayntay dos anyos ang iyang idad pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa walo ka tuig. ⁶ Iyang gisunod ang daotang panig-ingnan sa mga hari sa Israel. Gibuhat niya ang gihimo sa pamilya ni Akab. Nagminyo siya sa anak niini ug gibuhat niya ang daotan sa mata ni Yahweh. ⁷ Apan, wala makahunahuna si Yahweh paglaglag sa kaliwatan ni David tungod sa ilang kasabotan tali niya ug ni

David. Nakapanaad siya nga magbilin og suga alang kaniya ug sa iyang mga anak hangtod sa hangtod.

⁸ Sa panahon ni Joram, mirebeldi ang Edom batok sa Juda ug nagtudlo sila og kaugalingon nilang hari. ⁹ Gisulong ni Joram ang Edom uban sa iyang mga komandanti ug tanang karwahe. Pagkagabii hinuon, mibangon siya, milusot ug miiskapo sa mga Edomita nga nag-alirong kaniya ug sa iyang mga komandanti sa mga karwahe.

¹⁰ Busa, ang Edom nakalingkawas sa Juda nga hangtod karon nagpabiling gawasnon. Sa samang panahon, mirebelde si Libna kang Joram nga mibiya kang Yahweh, ang Diyos sa iyang kagikanan. ¹¹ Nagbutang si Joram og mga alampoanan sa kabungtoran sa Juda. Siya ang nakaingon sa pagpakasala sa katawhan nga nanimuyo sa Jerusalem ug Juda.

¹² Nya, nakadawat siyang sulat ni propeta Elias nga nag-ingon: "Mao kini ang pulong ni Yahweh, ang Diyos ni David nga imong kaliwat. 'Wala nimo subaya ang panig-ingnan sa imong amahan, si Josafat o ni Asa ba hinuon, hari sa Juda. ¹³ Apan imong gisunod ang sayop nga binuhatan sa mga hari sa Israel. Ikaw ang nakaingon sa pagpakasala sa Juda ug sa mga tawo nga nanimuyo sa Jerusalem. Mao usab kini ang gibuhat ni Akab ug sa mipuli kaniya. Gipatay pod nimo ang imong mga igsoon ug ang kaugalingon mong pamilya, nga mas maayo pa kaayo kay kanimo. ¹⁴ Tungod niini, pada-an ka ni Yahweh og kadaot, ikaw ug ang imong katawhan, kaliwatan, mga asawa ug tanang kabtangan. ¹⁵ Mag-antos ka sa tumang kasakit sa imong tinai. Mosamot ang kasakit niini kada adlaw.'" ¹⁶ Gisibot ni Yahweh paglihok batok kaniya ang mga Pilisteo ug ang mga Arabo nga nagpuyo sa may utlanan sa mga Kusita. ¹⁷ Gisulong nila ug gibuntog ang Juda. Ilang gidala ang tanan nilang nakit-an sa palasyo sa hari lakip ang iyang mga anak ug asawa. Ang nahibilin lang mao si Ocozias, ang kamanghoran. ¹⁸ Pagkahuman niining tanan, gitagaan siya ni Yahweh og sakit kaayong balatian sa tinai. ¹⁹ Nagpabilin kini kapin sa usa ka tuig. Human sa duha ka tuig naabot ang iyang kataposan. Namatay siya sa tumang kasakit. Wala magdaob ang katawhan sa ilang pagbangotan alang kang Joram sama sa ilang gibuhat alang sa iyang amahan.

²⁰ Trayntay dos ang iyang panuigon sa pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa walo ka tuig. Namatay siya ug wala gayoy nawili kaniya. Gilubong siya sa syudad ni David, apan dili sa lubnganan sa mga hari.

Si Ahazias hari sa Juda

22¹ Giproklamar sa katawhan sa Jerusalem ang kamanghorang anak ni Joram, si Ahazias, nga hari. Siyay mipuli sa iyang amahan kay gipatay man ang iyang mga magulang sa mga armadong grupo uban sa mga Arabo. Busa, si Ahazias nga anak ni Joram naghari sa Juda. ² Baynte anyos siya sa pagkahimo niyang hari ug nagmando siya sa Jerusalem sulod sa usa ka tuig. Si Atalia anak ni Omri, ang iyang inahan.

³ Gisunod niya ang panig-ingnan sa pamilya ni Akab. Ang iyang inahan naghatag kaniya ug daotang mga tambag. ⁴ Sama sa pamilya ni Akab, nakasala siya kang Yahweh, kay sila man ang iyang mananambag human sa kamatayon sa iyang amahan ug nahimo siyang daotan. ⁵ Gisunod niya ang ilahang tambag ug miuban siya kang Joram, anak ni Akab, hari sa Israel, pagpakigsangka kang Hazael, hari sa Aram sa may Ramot-Gilead. Nasamaraan si Joram sa mga Arameo. ⁶ Mipauli siya sa Jezrael pagpaayo sa iyang samad. Si Ahazias miadto sa Jezrael pagbisita kang Joram nga nasakit. ⁷ Gipahimoslan ni Yahweh kining pagbisita nga magdala sa iyang kaparotan. Pag-abot ni Ahazias, miuban siya kang Joram nga misulong kang Jehu, anak ni Nimsi nga gipili ni Yahweh pagdaot sa pamilya ni Akab. ⁸ Samtang okupado si Jehu sa pagtuman sa hukom ni Yahweh, nahinagboan niya ang mga opisyal sa Juda ug ang mga paryenti ni Ahazias nga nagalagad sa hari. Apan iya silang gipamatay. ⁹ Unya, gipangita niya si Ahazias ug nadakpan samtang misulay pagtago sa Samaria. Gidala siya kang Jehu nga mipatay kaniya. Gilubong siya kay matud pa nila: “Anak siya ni Josafat nga nangita kang Yahweh sa tibuoq niyang kasingkasing.”

Si Atalia

¹⁰ Walay bisag usa nga nahibilin sa harianong pamilya ni Ahazias nga may igong kalig-on sa paghari. Pagkahibalo ni Atalia, iyang inahan, nga patay na si Azahias, mi-mando kini pag-patay sa tanang sakop sa harianong pamilya sa Juda. ¹¹ Apan giluwasa sa tago ni Jehosheba, anak nga babaye ni Hari Joram, si Joas nga anak sa iyang igsoon, sa gipamatay nga mga anak sa hari. Iya kining gipauban sa yaya sa kwarto nga katulganan. Tungod kay si Jehosheba, asawa sa pari nga si Joyada, ug igsoon siya ni Ahazias, gitgoan niya si Joas, kang Atalia aron dili siya mapatay niini. ¹² Nagpabilin siya didto sulod sa unom ka tuig nga nagtago sa balay sa Diyos samtang si Atalia ang nagdumala sa nasod.

23¹ Human sa unom ka tuig, gipakita ni Joyada ang iyang kusog. Nakigsabot

siya sa mga komandanti sa ginatos. Sila si Azarias nga anak ni Jeroham, si Is-mael nga anak ni Johanan, si Azarias, anak ni Obed, si Masaya, anak ni Adaya ug si Elisafat, anak ni Zikri. ² Ilang gililob ang Juda aron tapokon ang mga Levita gikan sa tanang kalungsoran, ug ang mga pangulo sa mga pamilya sa Israel. Unya, nangadto sila sa Jerusalem. ³ Ang tibuoq pangtipon ug ang hari naghimog kasabotan sa templo sa Diyos ug misulti si Joyada: “Ania ang anak sa hari. Pamandoa siya isip hari sumala sa gisaad ni Yahweh mahitungod sa mga kaliwat ni David. ⁴ Mao kini ang inyong buhaton: Ang usa sa tulo ka bahin ninyong mga pari, mga Levita, ug mga magbalantay sa ganghaan, kinahanglang manganhi ug mosulod sa templo ni Yahweh sa adlaw sa pahulay. ⁵ Ang laing usa sa tulo ka bahin mangadto sa hari-nong palasyo. Samtang ang kataposang bahin adto sa Ganghaan sa Pundasyon. Ang tanang tawo magtapok sa hawanang templo ni Yahweh. ⁶ Walay laing mosulod sa templo ni Yahweh gawas sa mga pari ug mga Levita nga manrabaho nianang adlaw, kay gikonsagrahan sila. Busa, makasulod sila sa templo ni Yahweh. Kinahanglang sundon sa tanang tawo ang isugo ni Yahweh. Apan magpabilin sila sa gawas. ⁷ Ali-rongan ang hari sa mga Levita uban sa hinagiban diha sa ilang kamot. Uban ang hari bisag asa siya paingon.”

⁸ Gibuhat sa mga Levita ug sa tibuoq Juda ang tanang gimando ni Joyada, ang pari. Gipatawag sa tanang komandanti ang motrabaho ug ang dili motrabaho sa adlaw sa pahulay kay ang tanan gipaapil man ni Joyada. ⁹ Iyang gihatag sa mga komandanti sa ginatos ang mga bangkaw ug ang mga dagko ug gagmayng taming ni David nga didto sa templo sa Diyos. ¹⁰ Nagbutang siyag mga tawo gikan sa kasadpan hangtod sa sidlakan sa tungatunga sa templo ug sa altar. Ang kada usa adunay bangkaw aron makapanalipod sa hari. ¹¹ Unya, ilang gipaguwa ang anak sa hari, gikoronahan, gidayandayan ug giproklamar nga hari. Gihilogan siya ni Joyada ug sa iyang mga anak ug naninggit sila: “Mabuhi ang hari!”

¹² Pagkadungog ni Atalia sa singgit sa katawhan nga nagdali pag-adto sa hari ug namakpak alang kaniya, miadto siya sa templo ni Yahweh diin nagtapok ang katawhan. ¹³ Pagkakita niya sa hari nga nagtindog sa agianan sa may kilid sa haligi uban sa mga kapitan ug sa mga magbubudyong, sa katawhang nagmaya ug nagpalanog sa trompeta, sa mga mang-aawit nga nangulo sa kanta dala ang mga instrumento, gigingit siya: “Pagbudhi, pagbudhi!” ¹⁴ Gitawag ni Joyada ang mga opisyal

sa kasundalohan ug gimandoan: “Dad-a siya gawas sa Templo ug patya ang bisag kinsa nga mosunod kaniya.” Miingon pa gayod siya: “Ayaw siyag patya sulod sa templo ni Yahweh.”¹⁵ Busa, ila siyang gidakop pag-abot niya sa palasyo sa Ganghaan sa mga Kabayo unya, gipatay.

¹⁶Naghimog kasabotan si Joyada tali sa hari ug sa katawhan, nga naghimo sa katawhan nga katawhan ni Yahweh. ¹⁷Nangadto ang tanang tawo sa templo ni Baal ug ila kining giguba. Gidugmok nila ang altar ug ang mga larawan. Ila usab gipatay si Matan, ang pari ni Baal, atubangan sa altar.

¹⁸Nagbutang si Joyada og mga gward-ya nga magbantay sa templo ni Yahweh ubos sa pagdumala sa mga pari nga Levita. Gitudlo sila ni David aron mohimog mga halad-sinunog sa templo ni Yahweh sumala sa Balaod ni Moises. Manganta usab sila nga malipayon sa mga awit ni David. ¹⁹Nagbutang pod siyag mga magbalantay sa ganghaan, sa may pultahan sa Templo ni Yahweh aron walay hugaw nga makasulod niini. ²⁰Ug gitawag niya ang mga komandanti sa ginatos, ang mga dungganan, ang labawng opisyal, ug ang tanang tawo sa yuta. Iyang giprosesyon ang hari gikan sa templo ngadto sa palasyo. Pagsulod nila, nangagi sila sa labing dakong ganghaan. Unya, gipalingkod ang hari sa iyang trono. ²¹Nalipay ang tanang tawo sa yuta ug nagmalinawon ang syudad. Apan gipatay si Atalia.

Gipaayo ni Joas ang templo

24¹Syete anyos pa si Joas dihang na himo siyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 40 ka tuig. Si Sibya nga taga Berseba, ang iyang inahan. ²Gihi-mo ni Joas ang makalipay kang Yahweh sa tibuk kinabuhi ni Joyada, ang pari ³nga nakakaplag alang kang Joas og duha ka asawa ug nanganak silag mga anak nga babaye ug lalaki. ⁴Pagkahuman, nakahukom si Joas pagpaayo sa templo ni Yahweh.

⁵Gipatawag niya ang mga pari ug mga Levita ug giingnan: “Lakaw sa kalungSORAN sa Juda ug pangolekta sa mga Israelita og igong kantidad nga ihimo sa tinuig nga pag-ayo sa templo sa Diyos. Himoa ninyo dayon kini.” Apan naglangaylangay ang mga Levita. ⁶Busa, iyang gitawag si Joyada nga ilang pangulo ug giingnan: “Nganong wala ka man mangusog nga mangolekta ang mga Levita sa Juda ug sa Jerusalem sa buhis nga gisangon ni Moises, ang ulipon ni Yahweh, alang sa paggalam sa Toldang Tagboanan? ⁷Si Atalia ug ang iyang mga anak nga iyang giduhig sa kasaypanan, miabot sa templo sa Diyos. Gigamit nila ang mga balaang butang sa

ilang pagsimba kang Baal. ⁸Busa, ang hari nagmando kanila paghimog kahon nga ibutang gawas sa ganghaan sa templo ni Yahweh. ⁹Ilang gipahibalo ang tibuk Juda ug Jerusalem nga kinahanglang dad-on nila kang Yahweh ang buhis nga gisangon ni Moises, ang sulugoon sa Diyos sa kamingawan. ¹⁰Ang tanang opisyal ug mga tawo nanganha nga malipayon dala ang ilang tampo nga gibutang sa kahon hangtod nga nabayran ang tanan.

¹¹Kon makita nga daghan nag sulod ang kahon, dad-on kini sa harianong opisina nga gidumala sa mga Levita. Moanha ang sekretaryo sa hari uban sa mga representanti sa labawng pari aron pagkuha sa kahon ug sa iyang sulod. Unya, ila na usab ibalik sa gibutangan. Gihimo kini kada adlaw ug nakakuha silag dakong kantidad sa kwarta. ¹²Gihatag sa hari ug ni Joyada ang salapi sa mga tinugyanan sa pag-ayo sa templo ni Yahweh. Ang mga artesano sa puthaw ug sa bronse nagtrabaho usab alang niini.

¹³Kugihan ang mga lalaking nagdumala sa trabaho nagpadayon na kini. Gibalik nila ang templo sa Diyos sa kanhing hitsura ug kalig-on. ¹⁴Pagkahuman, ilang gidala ang sobrang kwarta sa hari ug kang Joyada. Ila kining gigamit paghimog kasangkapan alang sa templo, mga sudlanan alang sa templo, mga sudlanan alang sa liturhiya sa mga halad-sinunog, ug sa inseno ug mga butang nga bulawan ug plata. Hangtod nga buhi pa si Joyada, naghalad silag mga sakripisyo sa templo ni Yahweh sumala sa nabatasan. ¹⁵Unya, natigulang si Joyada ug natapos ang iyang mga adlaw. Namatay siya sa panuigon nga 130 ka tuig ¹⁶ug gilubong uban sa mga hari sa Syudad ni David. Maayo kaayo ang iyang pag-alagad sa Israel ingon man sa Diyos ug sa iyang templo.

¹⁷Human sa kamatayon ni Joyada ang mga opisyal sa Juda nangandam paghatag sa ilang katahoran sa hari nga nagpatambag kanila. ¹⁸Apan ang mga Judio mibiya sa templo ni Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan. Misimba sila sa mga balaang punoan sa kahoy ug sa mga diyosdiyos. Busa, nasuko ang Diyos sa Juda ug Jerusalem tungod sa ilang sala. ¹⁹Nagpadala siyag mga propeta aron pagkabig kanila. Apan wala sila maminaw sa gisulti sa mga propeta. ²⁰Napuno sa espiritu ni Yahweh si Zacarias nga anak ni Joyada ang pari. Mitindog siya atubangan sa katawhan ug miingon: “Ang Diyos namulong: Nganong milapas man kamo sa mga sugo ni Yahweh? Dili kamo molambo. Gibiyaan ninyo si Yahweh; siya usab mobiya kaniyo.” ²¹Busa, naglaraw sila batok kaniya. Sa sugo sa hari, gibato siya sa hawanan sa

templo ni Yahweh hangtod nga namatay. ²² Nakalimot si Hari Joas sa kaayo ni Joyada, ang amahan ni Zacarias nga iyang gipapatay. Si Zacarias miong sa hapit na siya mamatay: “Makita unta kini ni Yahweh ug tawgon ka niya aron sukton!”

²³ Paglabay sa usa ka tuig ang kasundalohang Arameo nakiggubat kang Joas. Miabot sila sa Juda ug Jerusalem. Gipatay nila ang mga opisyal sa katawhan ug gipadala sa hari sa Damasco ang tanan butang nga ilang nakuha. ²⁴ Bisag gamay ra ang kasundalohang Arameo, gitugyan ni Yahweh sa ilang kamot ang dakong kasundalohan. Kay mitalikod man sila sa Diyos sa ilang kagikanan.

²⁵ Gisamaran si Joas sa mga Arameo. Pagbiya nila, dako siyang masakiton. Ang iyang mga opisyal naglaraw batok kaniya aron panimaslan ang kamatayon ni Zacarias nga ilang gipatay sa higdaanan. Namatay siya ug gilubong sa syudad ni David. Apan dili sa lubnganan sa hari. ²⁶ Si Zabud, anak ni Simat ang babayeng Amonita ug si Josabad, anak ni Simrit, ang babayeng Moabita ang naglaraw pagpatay kang Joas. ²⁷ Ang kasaysayan sa iyang mga anak, sa bug-at nga buhis nga iyang gipangayo ug sa pag-ayo sa templo sa Diyos, nasulat sa Libro sa mga hari. Mipuli kaniya ang iyang anak nga si Amasias.

Si Amasias, hari sa Juda

25 ¹ Gawhaag lima ka tuig ang panuigon ni Amasias pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 29 ka tuig. Ang iyang inahan taga Jerusalem, si Jehoadan. ² Iyang gihimo ang nakapahimuot kang Yahweh, apan dili siya makanunayon. ³ Dihang nalig-on na ang iyang gahom, gipatay niya ang mga opisyal nga mipatay sa iyang amahan. ⁴ Apan wala niya patay ang ilang mga anak. Gituman niya ang nasulat sa Balaod, sa libro ni Moises diin nagsugo si Yahweh: “Ang ginikanan dili patyon sa lugar sa ilang anak, ug ang mga anak sa lugar sa ilang ginikanan. Ang kada usa magbayad sa kaugalingong krimen.”

⁵ Gitawag ni Amasias ang tanang tawo sa Juda ug giorganisa sa tagsa-tagsa ka pamilya. Nagtudlo siyang mga komandanti sa linibo ug sa ginatos alang sa tibuk Juda ug Benjamin. Iyang giuhap ang nag-idad ug 20 anyos pataas. Busa, nahibal-an niya nga adunay 300,000 ka piniling manggubat nga andam paghatag ug serbisyo militar ug haniti sa bangkaw ug taming. ⁶ Nagsuhol pod siya og 100,000 ka sundalong gikan sa Israel sa kantidad nga 100 ka sukod sa plata. ⁷ Unya, may tawo sa Diyos nga miadto kaniya ug miingon: “O hari, ayawg paubana kining mga sundalo nga Israelita kay wala si Yahweh sa Israel o sa

mga Efraimita. ⁸ Kon mokuyog sila, bisag unsa pa kadaghan ang imong mga tawo, itugyan gihapon ka sa Diyos sa imong mga kaaway. Ang iya lang gahom makapadaog o makapapildi.” ⁹ Gitubag ni Amasias ang tawo sa Diyos: “Unya, unsa na man ang 100 ka sukod sa plata nga akong gihatag sa mga sundalong Israelita?” Mitubag ang tawo sa Ginoo: “Mas daghan pa ang ikahatag kanimo ni Yahweh.” ¹⁰ Gipapauli ni Amasias ang kasundalohan nga mikuyog kaniya gikan sa Efraim. Napungot kining mga tawhana sa Juda. Namauli sila nga naglagot pag-ayo.

¹¹ Gidala niya ang kasundalohan sa Walog sa Asin ug napildi ang 10,000 ka kasundalohan sa Edom. ¹² Ang mga tawo sa Juda nagdalag 10,000 ka dinakpan ibabaw sa pangpang ug ila silang gihulog. Nangadugmok ang tanan nilang kalawasan. ¹³ Unya, ang mga sundalo sa Israel nga wala paubana misulod sa mga lungsod sa Juda gikan sa Samaria hangtod sa Bethoron. Apan napildi kini sa usa ka tropa nga may tres mil ka sundalo. Ilang nabawi ang daghan nilang kinuha nga mga butang.

¹⁴ Pagbalik ni Amasias human napildi niya ang mga Edomita, iyang gidala ang ilang mga diyosdiyos. Gihimo nga mga diyosdiyos alang sa kaugalingon. Miyukbo ug nagsunog siya og inseno alang niini. ¹⁵ Nasuko si Yahweh kang Amasias ug nagpadalag propeta kaniya nga miingon: “Nganong nagtan-aw ka man sa mga diyosdiyos niining maong katawhan? Wala gani kini makaluwas kanila gikan sa imong gahom!” ¹⁶ Nagsulti pa siya dihang gihunong siya ni Amasias nga nag-ingon: “Gitudlo ka ba namo nga magtatambag sa hari? Kon dili ka gustong masakitan, hilom!” Mihunong og kadiyot ang propeta unya, miingon: “Karon, akong nahibaloan nga malaglag ka ni Yahweh kay gibuhat mo kini ug wala ka maminaw kanako.”

¹⁷ Human niya konsultaha ang iyang magtatambag, nagpadala si Amasias, hari sa Juda, og mensahe kang Jehoas, anak ni Joakaz anak ni Jehu, ang hari sa Israel. Giuhagit kini sa pakiggubat. ¹⁸ Si Jehoas, hari sa Israel, mibalos sa pag-ingon: “Ang sampinit sa Lebanon nagpadalag mensahe alang sa sedro sa Lebanon nga nag-ingon: ‘Ihatag ang imong anak nga babaye sa akong anak nga lalaki sa kaminyoon.’ Apan gitumban sa ihalad nga mga hayop ang sampinit pag-agi nila. Mapagarbohan ka kay imong napildi ang mga Edomita. Ipadayon ang imong pagpasigarbo, apan pabilin sa imong balay. ¹⁹ Nganong mangिता ka man og gubot nga makadaot kanimo ug sa imong katawhan?”

²⁰ Wala kini paminawa ni Amasias. Pagbuot sa Diyos nga mapildi siya kay iya

mang gisimba ang mga diyosdiyos sa mga Edomita. ²¹ Miataki si Jehoas, ang hari sa Israel. Nagsangka si Jehoas ug Amasias ditto sa Bet-sames sa Juda. ²² Ug napildi ang Juda sa Israel. Nanalagan ang tanan paingon sa ilang tolda. ²³ Nabihag si Amasias, anak ni Joas nga anak ni Ahazias sa Jerusalem. Giguba ni Jehoas ang paril sa syudad, gikan sa Ganghaan sa Efraim hangtod sa Ganghaan sa Eskina. May gilay-on kini nga 200 ka yarda. ²⁴ Iyang gikuha ang tanang bulawan ug plata, ang tanang kasangkapan nga ditto kang Obed-Edom sa templo sa Diyos, ang mga bahandi sa palasyo sa hari lakip ang mga binihag. Unya, mibalik siya sa Samaria.

²⁵ Si Amasias, anak ni Joas hari sa Juda, nabuhi pa og 15 ka tuig human sa kamatayan ni Jehoas nga anak ni Joakaz, hari sa Israel.

²⁶ Ang uban pang hitabo sa kasaysayan ni Amasias, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa Libro sa mga Hari sa Juda ug Israel. ²⁷ Human sa iyang pagrebeldi kang Yahweh, adunay naglaraw batok kaniya sa Jerusalem. Miiskapo siya ngadto sa Lakis, apan nasundan. Didto siya gipatay. ²⁸ Unya, gidala siyag balik sakay sa kabayo ug gilubong uban sa iyang kagikanaan sa syudad ni David.

Si Ozias, hari sa Juda

26 ¹ Ang tanang katawhan sa Juda mikuha kang Ozias nga may ¹⁶ anyos ug gihimong hari puli sa iyang amahan, si Amasias. ² Giayo niya ang Elat ug gikuha pagbalik alang sa Juda, human sa kamatayan sa iyang amahan.

³ Desesays ang idad ni Ozias dihang nahimo siyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 52 ka tuig. Si Jecolia nga taga Jerusalem iyang inahan. ⁴ Gibuhat niya ang maayo sa panan-aw ni Yahweh sama sa gihimo sa iyang amahan. ⁵ Iyang gipangita ang Diyos sa tibook kinabuhi ni Zacarias ang nagtudlo kaniya sa kahadlok sa Diyos. Samtang nangita pa siya kang Yahweh, gipalambo siya.

⁶ Nakiggubat siya sa mga Pilisteo ug iyang giguba ang mga paril sa lungsod sa Gat, Yabne ug Asdod. Unya, iyang gipatindog pagbalik ang mga lungsod nga duol sa Asdod ug ang atua sa teritoryo sa mga Pilisteo. ⁷ Gitabangan siya sa Diyos pagbuntog sa mga Pilisteo, sa mga Arabo, sa mga lumolupyo sa Gur Baal ug sa mga Mamonita. ⁸ Ang mga Amonita nagbuhis kang Ozias ug nabantog siya hangtod sa utlanan sa Ehipto. Nahimo siyang bantogan kaayo.

⁹ Naghimog mga tore si Ozias sa Jerusalem sa Ganghaan sa Eskina, sa Ganghaan sa Walog ug ditto sa Anggulo ug iyang gikotahan. ¹⁰ Nagbuhat pod siyag

mga tore sa kamingawan ug nagpahalot og mga atabay nga dagko kay daghan mag toril sa mga patag ug bungtod. Aduna siyay mga mag-uuma ug tig-alima sa parasan sa kabungtoran ug sa tabunok nga mga yuta kay ganahan kaayo siya sa pang-uma.

¹¹ Aduna siyay kasundalohan nga andam na sa gubat. Magpuli-puli lang kini pagsulong sumala sa senso nga gihimo sa sekretaryo nga si Jeiel ug sa tigrehistro nga si Maseya. Si Hananias nga usa sa mga opisyal sa hari ang ilang komandanti. ¹² Ang gidaghanon sa mga pangulo sa panimalay niining isog nga manggubat mikabat og 2,600. ¹³ Ubos sa ilang pagmando naandam ang kasundalohan nga miabot og 307,500. Kusgan ang maong gahom nga nagpaluyo sa hari batok sa kaaway. ¹⁴ Gihatagan sila ni Ozias og mga taming, bangkaw, puthawng sarok, pana ug saplong, alang sa kada gubat. ¹⁵ Sa Jerusalem, nagbuhat siyag mga makina nga giimbento sa mga eksperto ug gipahimutang sa mga tore ug eskina nga makapaspulot og mga pana ug dagkong bato. Nabantog siya pagayo kay gitabangan siya busa, nalig-on siya.

¹⁶ Apan, samtang nagkadako ang iyang gahom, nahimo siyang mapagarbohon kaayo. Nawala ang tanan niyang nakuha. Misukol siya kang Yahweh, iyang Diyos, ug misulod sa Balay aron pagsunog og insenso sa altar sa insenso. ¹⁷ Gisunod ni Ozias si Azarias, ang pari, uban sa 80 kaisog nga kaparian ni Yahweh. ¹⁸ Pugngan unta siya ug giingnan: “Ozias, dili ikaw ang angayang mosunog og insenso kang Yahweh kondili, ang mga pari, ang mga anak ni Aaron nga gikonsagrahan alang sa maong katuyoan. Gawas sa santwaryo. Imong gipalagot si Yahweh ug dili ka niya gipasi-dunggan. ¹⁹ Si Ozias nga nagkupot sa nagsiga nga insensaryo naglagot pag-ayo sa mga pari. Dihadiha migawas ang sanla sa iyang agtang atubangan sa mga pari ug sa altar sa insenso sa templo ni Yahweh. ²⁰ Si Azarias, ang labawng pari ug ang ubang pari, mitan-aw kaniya. Busa, ilang nakitan ang sanla sa iyang agtang. Gipaguwa siya pagdali. Siya mismo giganahan nang makaguwa kay gisilotan man siya ni Yahweh.

²¹ Sanlahon si Hari Ozias hangtod sa iyang kamatayan. Busa, nagpuyo siya sa lainain nga balay gawas sa templo ni Yahweh. Ang iyang anak nga si Jotam ang nagdumala sa palasyo ug nagmando sa katawhan sa nasod. ²² Ang uban pang hitabo sa kasaysayan ni Ozias, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, gisulat ni propeta Isaias, anak ni Amos. ²³ Mipahulay siya uban sa iyang kagikanaan. Unya, gilubong sa lubnganan sa mga hari kay, matud

pa nila: “Sanlahon siya.” Mipuli kaniya ang iyang anak, si Jotam.

Si Jotam, hari sa Juda

27¹ Pagkahimong hari ni Jotam, 25 ka tuig pa lang ang iyang panuigon. Desesays ka tuig ang pagmando niya sa Jerusalem. Iyang inahan si Jerusa nga anak ni Sadok. ² Gibuhat niya ang nakapahimuot sa mata ni Yahweh sama sa gibuhat sa iyang amahan, si Ozias. Apan dili siya misulod sa templo ni Yahweh, dili sama sa iyang amahan. Ang mga tawo naman, nagpadayon sa ilang daotan nga binuhatan.

³ Gitukod ni Jotam ang ibabawng Ganghaan sa Templo ni Yahweh. Igoigo gyod ang iyang nahimo pagpatrabaho sa paril sa Ofel ⁴ ug nagbuhat ug mga lungsod sa kabungtoran sa Juda. Iya usab gikotahan ang mga lugar ug mga tore sa tabunok nga mga yuta. ⁵ Unya, nakigangsa siya sa hari sa mga Amonita nga iyang napildi. Nianang tuiga, ang mga Amonita mihatag kaniyang 100 ka sukod sa plata, 10,000 ka takos sa trigo ug 10,000 sa sebada. Ingon gihapon niini ang ilang ibayad sa ikaduha ug ikatulong tuig. ⁶ Nahimong kusan kayayo si Jotam kay matinuoron man siyang nagsunod kang Yahweh, iyang Diyos.

⁷ Ang uban pang gibuhat ni Jotam, ang tanan niyang gubat ug mga palakat, nasulat sa Libro sa mga Hari sa Israel ug Juda. ⁸ Gawhaag lima ang iyang idad dihag nahimo siyang hari ug nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 16 ka tuig. ⁹ Unya, mipahulay siya uban sa iyang kagikanan ug gilubong sa Syudad ni David. Mipuli ang iyang anak, si Ahas.

Si Ahas, hari sa Juda

28¹ Gawhaan ka tuig ang idad ni Ahas pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 16 ka tuig. Apan wala siya magbuhat sa makapalipay kang Yahweh dili ingon sa iyang kagikanan nga si David. ² Iyang gisubay ang panig-ingnan sa mga hari sa Israel. Nagbuhat siyang mga metal nga diyosdiyos ni Baal ug ³ naghalad ug insenso sa Walog sa Ben-Hinom. Iya pa gayod gisakripisyo ang kagalingong mga anak isip halad-sinunog alang sa makapungot nga mga diyosdiyos. Gisunod niya ang makaulawng binuhatan sa katawhan nga gipapahawa ni Yahweh sa yuta nga iyang gihatag sa Israel. ⁴ Naghalad siyang mga gasa ug nagsunog ug insenso sa ibabaw sa santwaryo, o sa bisag asang landong ilalom sa kahoy. ⁵ Gitugot ni Yahweh nga mapildi siya sa Hari sa mga Arameo nga magdala ug daghang binihag sa iyang katawhan ngadto sa Damasco. Gitugyan pod siya sa gahom sa hari sa Israel nga mibuntog kaniya. ⁶ Sa usa lang ka

adlaw, si Peka, anak ni Romelia, nakapatayg 120,000 ka mga isog nga manggugubat sa Juda. Kay ila mang gibiyaaan si Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan. ⁷ Napatay ni Zikri ang kampyon nga Efraim, si Maaseya, anak sa hari, si Azrikam, ang tagdumala sa palasyo, ug si Elkana, ang sunod sa pagmando sa hari. ⁸ Nabihag sa mga Israelita ang 200,000 sa ilang mga igsoon nga taga Juda uban sa ilang mga asawa ug mga anak nga lalaki ug babaye. Nagdala pod sila ug daghan kaayong butang nga giaagaw. Gidala nila kini sa Samaria.

⁹ Nianang higayona diha sa Samaria ang propeta ni Yahweh nga si Obed. Misugat siya sa tropa nga namauli ug iyang giingnan: “Si Yahweh, ang Diyos sa inyong kagikanan, nasuko sa Juda. Busa, gitugyan sila sa inyong gahom. Apan nangluba kamo sa katawhan sa hilabihang kapintan nga nabot kini sa langit. ¹⁰ Naglaraw kamo nga himoon ninyong ulipon ang kalalakin-an ug kababayan-an sa Juda ug Jerusalem. Apan, kamo mismo, sad-an usab atubangan ni Yahweh, inyong Diyos. ¹¹ Karon, paminawa ako: buhii ang mga bihag sa inyong mga igsoon nga inyong gidala. Kon dili, silotan kamo ni Yahweh sa iyang kasuko.”

¹² Unya, ang pipila sa mga hepe nga Eframita mibarog batok sa namalik gikan sa gubat: si Azarias, anak ni Johanan, si Berekias, anak ni Meselimot, si Ezekias, anak ni Salum ug si Amasa, anak ni Hadlai. ¹³ Miingon sila: “Kinahanglang dili ninyo dad-on dinhi ang nabihag kay bug-at na kaayo ang atong mga sala ug ang kapungot ni Yahweh sa Israel.” ¹⁴ Busa, atubangan sa mga opisyal ug sa tibuok panagtigom, gibuhian sa kasundalohan ang mga bihag. Ilang giuli ang ilang giagaw nga mga butang. ¹⁵ Nagtudlo sila ug upat ka lalaki nga mohatag ug sinina sa mga bihag. Gikan sa mga giaagaw nga mga butang, ilang gisininaan ang mga hubo. Gitagaan silag bisti ug mga sandalyas, pagkaon ug mainom ug gihugasan. Ang mga luya na kaayo paglakaw, gipasakay sa mga asno ug giuli sa ilang paryenti sa Jerico, ang syudad sa mga palmera. Unya, namalik ang upat ka lalaki sa Samaria.

¹⁶ Nangayog tabang si Hari Ahas sa mga hari sa Asiria. ¹⁷ Kay ang mga Edomita misulong ug mibuntog na man usab sa Juda ug nagdalag daghang bihag. ¹⁸ Ang mga Pilisteo misulong sa mga lungsod sa kapatagan ug sa Negebe sa Juda. Ilang gibuntog ang Betsames, Ayalon ug Gederot; lakip ang Soko, Timna ug Gimzo ug ang ilang kabalangayan. Nanimuyo sila didto. ¹⁹ Gipaubos ni Yahweh ang Juda tungod kang Hari Ahas. Kay iya lang gipasagdan ang

Juda ug wala kini magmatinuoron kang Yahweh.

²⁰Unya, ang hari sa Asiria nga si Teglal-peleser miataki ug mihugpa kaniya, apam wala siya mabuntog. ²¹Busa, nagkuha si Ahas ang kasangkapan sa templo ni Yahweh ug sa mga palasyo sa hari ug mga prinsipe nga ihatag sa hari sa Asiria. Apam wala siya makadawat ug tabang. ²²Nianang panahona, gilibotan ang Jerusalem ug misamot ang pagpakasala ni Ahas batok kang Yahweh. ²³Naghalad siya ug mga sakripisyo sa mga diyosdiyos sa Damasco nga mibuntog kaniya. Miingon siya: “Kay nakatabang man ang mga diyosdiyos sa mga hari sa Aram, magsakripisyo pod ako kanila aron tabangan sab ko.” Apam kini hinuon ang nagdala kaniya sa kaparotan ug sa kaparotan sa Israel.

²⁴Unya, nagkuhag mga galamiton si Ahas sa templo ni Yahweh, ug iyang gipamuak. Iyang gisirhan ang mga pultahan sa templo ni Yahweh ug nagbutang siyag altar sa matag eskina sa Jerusalem. ²⁵Naghimo pod siyag mga alampohan sa kada lungod sa Juda nga halaran ug insenso alang sa ubang diyosdiyos. Tungod niini natingob ang kasuko ni Yahweh kang Ahas.

²⁶Ang ubang panghitabo sa iyang kaysaysayan ug ang tanan niyang palakat, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa Libro sa mga Hari sa Israel. ²⁷Mipahulay si Ahas uban sa iyang kagikanaan ug gilubong sa syudad sa Jerusalem. Apam wala siya dad-a sa lubnganan sa mga hari sa Israel. Mipuli kaniya ang iyang anak nga si Ezekias.

Si Ezekias, hari sa Juda

29 ¹Nahimong hari si Ezekias sa nagpangidaron na siyag 25 anyos. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 29 ka tuig. Si Abiya ang iyang inahan, anak ni Zacarias. ²Gibuhat niya ang nakapahimuot kang Yahweh sama sa gibuhat sa iyang kagikan nga si David.

³Sa unang bulan sa unang tuig sa iyang paghari, giablihan niya pagbalik ang mga ganghaan sa templo ni Yahweh ug gaiyo. ⁴Gidala niya ang mga pari ug Levita ug gitapok sila sa sidlakang plasa. ⁵Miingon siya: “Paminawa ako, mga Levita! Konsagrahi ang inyong kaugalingon karon ug konsagrahi ang templo ni Yahweh, ang Diyos sa atong kagikan. Limpyohi kini sa tanang kahugaw. ⁶Ang inyong kagikan wala magmatinud-anon kang Yahweh. Nagbuhat sila sa makapalagot sa atong Diyos nga ilang gibiyaan. Milingiw sila sa lugar nga gihimong puy-anan ni Yahweh, mitalikod sila. ⁷Ila pa ganing gisirhan ang mga pultahan sa mga Agianan, ug gipamalang ang mga suga. Wala na sila mohalad

ug insenso o mga halad-sinunog sa santwaryo sa Diyos sa Israel. ⁸Gumikan niini, natugob si Yahweh sa kasuko batok sa Juda ug Jerusalem. Nakapakugang ug nakapahadlok sa tanan ang iyang gibuhat. Gani, inyo kining nasaksihan. ⁹Tungod niini, gipamatay ang atong kagikanaan sa espada. Nabihang ang atong mga anak nga lalaki ug babaye ug ang atong mga asawa.

¹⁰Karon, nakahukom ako paghimog kasabotan uban ni Yahweh, ang Diyos sa Israel, aron iyang wad-on ang pintas nga kasuko batok kanato. ¹¹Akong mga anak, ayaw na kamog pasagad. Gipili kamo ni Yahweh pagbarog sa iyang atubangan, pag-alagad, pagsimba ug paghalad kaniyang insenso.”

¹²Nangandam pagtrabaho ang mga Levita, si Makat, anak ni Amasai ug si Joel anak ni Azarias, sa mga Kohatita; si Kis anak ni Abdi ug si Azarias anak ni Yelaeel sa mga Merarita; si Joah, anak ni Simna ug si Eden, anak ni Joah, sa mga Gersonita; ¹³Si Simri, ug si Jehiel, mga anak ni Elisatan, si Zacarias ug Matanias, mga anak ni Asaf; ¹⁴Si Jehiel ug Simei, mga anak ni Heman; ug si Semeias ug Uziel, mga anak ni Jedutun. ¹⁵Gitapok nila ang kauban nilang Levita ug giputli sila. Aron matuman ang sugo sa hari, sumala sa mga pulong si Yahweh, gikonsagrahan nila ang templo.

¹⁶Unya, nanulod ang mga pari aron paglimpyo sa templo ni Yahweh. Gipagawas nila ang tanang hugaw nga ilang nakitan sa santwaryo ug gibutang sa hawanan sa templo ug gitapok sa mga Levita ug gidala sa Walog sa Kidron. ¹⁷Busa, nasugdan nila ang paghalad sa unang adlaw sa unang bulan. Nakasulod sila sa balkon ni Yahweh sa ikawalong bulan. Naggahin silag walo ka adlaw sa paghalad sa templo ni Yahweh ug ilang nahuman sa ika-16 ka adlaw sa unang bulan.

¹⁸Unya, nangadto sila sa palasyo ni Hari Ezekias ug miingon: “Nalimpyo na namo ang tibuk Templo ni Yahweh. Ang altar sa halad-sinunog uban ang tanang kasangkapan, ang lamesa nga butanganan sa mga gihan-ay nga pan ug ang mga galamiton niini napahimutang ug andam na. ¹⁹Ang tanang kasangkapan nga gikuha ni Hari Ahaz sa mga tuig nga wala siya magmatinud-anon kang Yahweh, amo nang gibalik pagbutang. Amo na usab silang gihalad. Kining tanan ana karon sa atubangan sa altar ni Yahweh.”

²⁰Wala mag-usik og panahon si Hari Ezekias. Gipatawag dayon ang mga opisyal sa syudad ug nangadto sila sa templo ni Yahweh. ²¹Nagdala silag pito ka torong baka, pito ka laking karnero, pito ka nating karnero ug pito ka laking kanding nga isakripisyo alang sa mga sala sa ngalan sa

harianong panimalay, sa santwaryo ug sa Juda. Unya, gisugo sa hari ang mga pari, mga anak ni Aaron, paghimo sa halad-sinunog sa altar ni Yahweh. ²² Giihaw nila ang mga torong baka. Gikuha sa mga pari ang dugo ug gibubo sa altar. Gisunod nila ang mga laking karnero; gibubo usab ang dugo sa altar. ²³ Ilang gidala ang mga laking kanding, ang sakripisyo alang sa sala, alang sa hari ug sa tibuok panagtipon, gitapin-an sa ilang kamot ug ²⁴ giihaw sa mga pari. Uban sa dugo niini nga didto sa altar, naghalad silag sakripisyo alang sa pagpaysayo sa sala sa katawhan. Kay nagsugo man ang hari paghimo sa halad-sinunog ug sa sakripisyo alang sa sala sa ngalan sa Israel.

²⁵ Dayon gisugo niya ang mga Levita pagbarog sulod sa templo ni Yahweh. Dala nila ang mga platilyo, alpa ug lira, sumala sa kasugohan ni David, ni Gad, ang propeta sa hari ug ni propeta Natan. Sa pagkatinuod, ang maong sugo naggikan kang Yahweh pinaagi sa iyang mga propeta. ²⁶ Dihang nakapwesto na ang mga Levita uban sa mga instrumento ni David ug ang mga pari uban sa ilang mga trompeta, ²⁷ gipasugdan ni Hari Ezekias ang halad-sinunog. Misugod usab silag awit alang kang Yahweh. Milanog ang mga trompeta dinuyogan sa mga instrumento ni David, hari sa Israel. ²⁸ Samtang nanimba ang tibuok panagtipon, nanganta ang mga mang-aawit ug milanog ang mga trompeta hangtod nga nahuman ang halad-sinunog.

²⁹ Sa hapit na mahuman ang paghalad, ang hari ug ang tanang uban kaniya nangluhod ug nanimba. ³⁰ Si Hari Ezekias ug ang mga opisyal misugo sa mga Levita pag-awit sa mga awit sa pagdayeg kang Yahweh sumala sa mga pulong ni David ug ni Asaf, ang propeta. Gikanta nila ang pagdayeg hangtod nga napuno sila sa kalipay. Unya, nangluhod sila ug nanimba. ³¹ Misulti pag-usab si Ezekias: “Karon, gihalad na kamo alang sa pag-alagad ni Yahweh. Pangari kamo, pagdalag mga sakripisyo ug mga halad-pasalamat sa templo ni Yahweh.” Ang panagtipon nagdala og mga sakripisyo ug mga halad-pasalamat. Ang tanan nga manggihatagong mga tawo nagdalag mga halad-sinunog ³² alang kang Yahweh nga mikabat og 70 ka torong baka, 100 ka torong karnero ug 200 ka nating karnero. ³³ Unom ka gatos ka torong baka ug 3,000 ka karnero ug kanding ang gisakripisyo. ³⁴ Apan dyotay ra kaayo ang mga pari ug dili nila maihaw ang tanang ihawonon. Busa, gitabangan sila sa mga Levita hangtod nga nahuman ang trabaho. Gibalaan nila ang mga pari kay mas edukado man ang mga Levita bahin sa mga kinahanglanon sa paglimpyo. ³⁵ Daghan kaayo ang mga halad-sinunog. Wala pay labot

ang mga tambok nga halad alang sa panagdait. Sa ingon nahuman ang pagkonsagrang sa templo ni Yahweh. Si Ezekias ug ang tanang katawhan nalipay nga gitabangan sila sa Diyos nga madali ang paghimo niini.

Gisaulog ni Ezekias ang pyesta sa Pasko sa Paglabay

30 ¹ Nagpadalag mga mensahero si Ezekias sa tibuok Juda ug Israel ug gisulatan niya ang Efraim ug Manases, nga nagdapit kanila pag-adto sa templo ni Yahweh sa Jerusalem aron saulogon ang Pasko sa Paglabay pagpasidungog kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. ² Ang hari, ang iyang mga opisyal, ingon man ang tibuok panagtigom sa Jerusalem nagkasabot nga saulogon kini sa ikaduhang bulan. ³ Apan wala kini nila masaulog sa insaktong panahon kay dili man paigo sa maong katuyoan ang gidaghanon sa pari nga nakalimpyo sa kaugalingon. Labot pa, ang mga tawo wala magkatapok sa Jerusalem. ⁴ Ang hari ug ang tibuok panagtigom nalipay sa ilang laraw ⁵ ug nagpakanaog og balaod nga kinahanglang ipahibalo sa tibuok Israel, gikan sa Dan hangtod sa Berseba. Gitawag ang tibuok katawhan sa pag-adto sa Jerusalem aron pagsaulog sa Pasko sa Paglabay nga pasidungog kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. Wala nila masaulog ang maong Pasko sa Paglabay sa dugay nga panahon. ⁶ Busa, nanglakaw ang mga mensahero dala ang sulat gikan sa kamot sa hari ug sa iyang mga opisyal alang sa tanang dapit sa Israel ug Juda. Gimandoan sila sa hari sa pag-ingon: “Katawhan sa Israel, balik kang Yahweh ang Diyos ni Abraham, Isaac ug Israel. Mobalik siya kaninyo nga nahibilin ug makaiskapo kamo sa kamot sa mga hari sa Asiria. ⁷ Ayaw kamog pinarehas sa inyong mga amahan ug mga igsoon nga wala magmatinud-anon kang Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan. Pintas ang ilang silot sumala sa inyong nakit-an. ⁸ Ayawog patigaha ang inyong kasingkasing sama sa gi-buhat sa inyong kagikanan. Pakig-uli kang Yahweh ug adto sa templo nga iyang gikonsagrahan hangtod sa hangtod. Alagari siya, ang inyong Diyos, ug wagtangon niya ang iyang bangis nga kasuko batok kaninyo. ⁹ Kon magmatinud-anon kamong mobalik kaniya, ang inyong mga igsoon ug mga anak kaluy-an sa makabihag kanila ug mamauli sila niining yutaa, kay si Yahweh ang inyong Diyos, mabination ug maluluy-on. Kon mamalik kamo kaniya, dili siya molingiw kaninyo.”

¹⁰ Ang mga mensahero nanglakaw gikan sa usa ka lungsod ngadto sa lain sa tibuok yuta sa Efraim ug Manases. Gikatawan-an lang sila sa mga tawo ug gikalanga-

wan. ¹¹Apan adunay pipila nga gikan sa Aser, Manases ug Zebulon nga nagpaubos sa ilang kaugalingon sa ingon nga nangadto sila sa Jerusalem. ¹²Sa Juda, ang kamot sa Diyos anaa sa katawhan. Tungod niini, nagkahiusa ang ilang hunahuna pagsunod sa sugo sa hari ug sa mga opisyal sumala sa pulong ni Yahweh.

¹³Daghan kaayong tawo ang nagkatakop sa Jerusalem sa ikaduhang bulan aron pagsaulog sa pyesta sa Pan nga Walay Patubo. Usa ka dakong grupo ¹⁴ang nanguha sa mga altar nga gisunogan sa insenso. Gilabay kini sa Walog sa Kidron. ¹⁵Giihaw nila ang mga karnero alang sa sakripisyo sa Pasko sa Pagsaylo, sa ika-14 ka adlaw sa ikaduhang bulan. Naulaw ang mga pari ug Levita busa, gilimpyo nila ang kaugalingon ug nagdala silag halad-sinunog sa templo ni Yahweh. ¹⁶Unya, nangadto sila sa ilang pwesto sa templo sumala sa mga lagda nga gihan-ay sa Balaod ni Moises, ang tawo sa Diyos. Gibubo sa mga pari ang dugo nga gihatag kanila sa mga Levita ¹⁷kay daghan pa man ang mga tawo sa panagtigom nga wala makalimpyo sa kaugalingon. Giihaw sa mga Levita ang mga karnero sa Pasko alang sa nakulangan sa paglimpyo nga gikinahanglan aron paghalad sa ilang kaugalingon kang Yahweh, ¹⁸kay daghan ang mga tawo, labi na gikan sa Efraim, Manases, Isakar ug Zabulon, nga wala makalimpyo sa ilang kaugalingon. Nakakaon sila sa karnero sa Pasko bisag wala sila makatuman sa mga lagda. Nag-ampo si Ezekias alang kanila: ¹⁹“Yahweh, Diyos sa among kagikanan, diha sa imong kaayo pasayloa ang nangita kanimo sa tibuk kasingkasing bisag dili sila limpyo.” ²⁰Gidungog siya ni Yahweh ug wala niya unsaa ang mga tawo.

²¹Sulod sa pito ka adlaw nagmaya ug nagsaulog ang mga Israelita sa pyesta sa Pan nga Walay Patubo sa Jerusalem. Kada adlaw ang mga Levita ug kaparian nagdayeg kang Yahweh sa tibuk nilang kusog. ²²Sa kataposan, gidasin ni Ezekias ang mga Levita nga nagpakita sa ilang kamayayo nga mosimba kang Yahweh. ²³Apan ang tibuk panagtigom nagkasabot nga ilang padayonon ang pagsaulog sa laing pito ka adlaw, ang pito ka adlaw sa pagmaya alang kanila. ²⁴Si Ezekias, hari sa Juda, mihatag ug 1,000 ka torong baka ug 7,000 ka karnero ug kanding alang sa tibuk panagtigom. Ang mga opisyal mihatag pod og laing 1,000 ka torong baka ug 10,000 ka karnero ug kanding. Andam na karon ang igong gidaghanon sa mga pari. ²⁵Busa, nagmaya ang tibuk panagtigom sa Juda, lakip ang mga pari, ang mga Levita, ang tanang gikan sa Jerusalem, ang milalain sa Israel ug nagpuyo sa Juda, ug ang katawhan sa Juda. ²⁶Dako kaayo ang

pagmaya sa Jerusalem, sukad sa panahon ni Solomon, anak ni David, nga hari sa Israel, wala pay ingon nga hitabo sa Jerusalem. ²⁷Ang mga pari nga Levita misugod pagpanalangin sa katawhan. Gidungog ang ilang tingog, ug ang ilang pag-ampo gidawat sa langit, ang Balaan niyang pinuy-anan.

31 ¹Pagkahuman niining tanan, ang mga Israelita nga didto sa Jerusalem nangadto sa kalungsoran sa Juda aron ilang gub-on ang balaang bato, ang mga haligi ni Asera, ug laglagon ang mga alampohan sa bungtod. Gibuhat kini sa tibuk Juda, Benjamin, Efraim ug Manases; gihurot ang tanan. Unya, namauli sila sa ilang mga lungsod. Ang kada usa sa iyang panimalay.

²Gilig-on ni Ezekias ang mga han-ay sa mga pari ug mga Levita. Ang matag usa gibutang sa tukma niyang han-ay sumala sa iyang katungdanan, pari siya o Levita, alang sa paghimog halad-sinunog, halad sa maayong panagdait, serbisyo liturhiko, pasalamat o pagdayeg ba hinuon sulod sa mga ganghaan sa kampo ni Yahweh. ³Naggahin ang hari og bahin sa kaugalingong kabtangan alang sa halad-sinunog sa buntag. Nagtagana pod siya alang sa mga halad-sinunog sa adlaw sa pahulay, Bag-ong Bulan ug solemning pyesta sumala sa nasulat sa Balaod ni Yahweh. ⁴Unya, gimandoan niya ang katawhan sa Jerusalem paghatag sa mga Levita ug pari sa ilang bahin aron makahalad sila sa kaugalingon alang sa Balaod ni Yahweh.

⁵Dihang nahibaloan na ang maong sugo gitapok sa mga Israelita ang unang bunga sa mais, bino, lana, dugus, ug tanang produkto sa uma. Nagdala silag daghang gasa niining tanan. ⁶Sila ug ang mga Judio, ang nanimuyo sa kalungsoran sa Juda nagdala pod sa ika-10 nga bahin sa mga baka ug karnero ug sa ika-10 nga bahin sa mga balaang butang nga gihalad kang Yahweh, ilang Diyos ug gipundokpundok kini. ⁷Nagsugod silag himo sa mga pundok sa ikatulong bulan nga nahuman sa ikapito.

⁸Pagkakita ni Ezekias ug sa iyang mga opisyal sa kadaghan sa gipanghatag, ilang gidayeg si Yahweh ug ang iyang katawhan, ang Israel. ⁹Gipangutana sa hari ang mga pari ug mga Levita bahin sa mga pundok. ¹⁰Si Azarias, ang labawng pari, sa pamilya ni Sadok, mitubag: “Sukad nga gidala pag-una ang mga gasa sa templo ni Yahweh, aduna tay igong makaon og daghan pang sobra. Gibendisyonan ni Yahweh ang iyang katawhan. Kining dako nga pundok maoy nahibilin.” ¹¹Busa, gisugo sila pagbutang og mga bodega sa templo ug ilang gihimo. ¹²Unya, gidala didto ang mga amot, ang ika-10 nga bahin ug ang balaang mga butang aron katagoan. Gipiya ang tanan ni

Kononias, ang Levita, ug sa iyang igsoon nga si Simeil, ang iyang katabang.

¹³ Si Kononias usa ka Levita maoy nagdumala niini ug sa iyang igsoon nga si Simeil sunod kaniya sa ranggo. Kauban usab nila si: Yehiel, Azariah, Nahat, Asakel, Jerimot, Josebad, Eliel, Ismakiah, Mahat ug Benaya. ¹⁴ Si Kore, anak Yimna nga Levita, magbalantay sa sidlakang ganghaan, gitudlo nga inkargado sa kinabubutong mga gasa sa Diyos. Iyang gihatag kang Yahweh ang bahin nga gilain alang sa Diyos ug ang labing balaang mga butang. ¹⁵ Nabutang ubos sa iyang pagmando si Eden, Minyamin, Yesus, Semeyas, Amarias ug Sekanias. Nanimuyo sila sa mga lungsod sa mga pari aron mabahinbahin nila ang mga gasa sa mga kabanay sa mga pari, dagko siya o gagmay, sumala sa tagsa-tagsa ka han-ay. ¹⁶ Gawas pa niini, may lista sa mga kaliwat nga lalaki nga nagpangidaron og tres anyos pataas. Magturnoturno silag sulod sa templo ni Yahweh adlaw adlaw aron paghimo sa ilang katungdanan nga may kalabotan sa mga rito sumala sa tagsa-tagsa nila ka han-ay. ¹⁷ Adu-na poy lista sa mga kaliwat sa mga pari sumala sa ilang mga pamilya, ingon man sa mga Levita nga nagpanuigog 20 anyos o kapin sumala sa ilang katungdanan ug sa tagsa tagsa ka grupo. ¹⁸ May lista pod sa mga kaliwat sa ilang pamilya, mga anak nga gagmay, mga asawa, mga anak nga lalaki ug babaye alang sa tibook panagtigom, kay nagtuman man sila pagkonsa-gra sa ilang kaugalingon. ¹⁹ Ang mga pari nga nanimuyo sa mga uma o sa ilang mga lungsod ba hinuon, nagtudlog mga tawo nga mohatag og pagkaon sa kada lalaki diha sa mga pari ug sa tanan nga diha sa lista sa kaliwat sa mga Levita.

²⁰ Gipasunod kini ni Ezekias sa tibook Juda. Iyang gibuhat ang maayo ug husto ug matunud-anon sa mata ni Yahweh, iyang Diyos. ²¹ Nagmalamposon siya kay gibuhat man niya ang tanan alang sa Templo o sa katumanan sa Balaod isip tawo nga nangita kang Yahweh sa tibook kasingkasing.

Ang pagsulong ni Senakerib

32 ¹ Human nga matunud-anong nabuhat kining tanan ni Ezekias, si Senakerib, hari sa Asiria, misulong sa Juda. Nagkam-po siya atubangan sa kinotahang kalung-soran ug gisugo niya ang iyang mga sundalo pag-abli sa paril alang kaniya. ² Nakamatikod si Ezekias nga mosulong usab si Senakerib sa Jerusalem. ³ Busa, iyang gipatawag ang mga opisyal ug ang mga kampion. Nakahukom sila pagputol sa mga agianan sa tubig gikan sa tanang tuboran gawas sa syudad padulong sa kam-po. ⁴ Daghang tawo ang nagtigom aron

pagtabon sa mga tuboran ug pagsanta sa tubig nga nagdagayday sa kaumahan. Miingon sila: “Nganong kinahanglan man nga makakitag daghang tubig ang hari sa Asiria inig abot niya?” ⁵ Gipalig-on ni Ezekias ang iyang panalipod. Gipaayo niya ang mga buslot sa paril ug gipabutangan kinig mga tore nga bantayan. Nagtukod usab siya og laing paril sa bahin sa gawas ug gilig-on niya ang mga terasa sa Syudad ni David. Nagbuhat siyang daghang mga bangkaw ug taming. ⁶ Nagtudlo siyang mga heneral nga magmando sa katawhan. Gipatapok sila sa plasa duol sa ganhaan sa Syudad ug gidasig sila sa pag-ingon: ⁷ “Pagmalig-on ug pagmakanunayon kamo. Pagmaisog ug pagmasaligon kamo inig pakigsangka ninyo sa hari sa Asiria ug sa iyang kasundalohan. Ang nag-uban kanato mas lig-on kay sa nag-uban kanila. ⁸ Hinimo lang sa karne ang iyang kamot, apan ania kanato si Yahweh, atong Diyos, aron pagtabang kanato ug pagpakig-away sa atong gubat.” Nadasig ang katawhan sa mga pulong ni Ezekias, hari sa Juda.

⁹ Unya, gipadala ni Senakerib nga didto pa gawas sa Lakis uban sa iyang kasundalohan, ang iyang mga ulipon nagdo sa Jerusalem, gipaadto kang Hari Ezekias ug sa tanang Judio nga nagpuyo sa Jerusalem. Miingon sila: ¹⁰ “Paminawa ang mensahe ni Senakerib, hari sa Asiria: ‘Unsa may nakahatag kaninyog paglaom pagpabilin sa Jerusalem nga gilibotan na man ang Syudad? ¹¹ Wala ba kamo tuntoha ni Ezekias? Wala ba kamo kondenaha niya nga mamatay sa kauhaw ug kagutom pag-ingon: Luwason kita ni Yahweh, atong Diyos, sa hari sa Asiria? ¹² Dili ba, si Ezekias man ang miguba sa mga alampoanan sa bungtod ug sa mga altar ni Yahweh? Dili ba, siya man ang nagmando sa Juda ug sa Jerusalem: ‘Usa lang ka altar ang inyong simbahon ug niini lang kamo mohalad og insenso?’ ¹³ “Wala ba kamo makahibalo sa akong gibuhat, ako ug ang akong kagikanan, sa tanang katawhan sa ubang kanasoran? May diyos-diyos ba ining mga nasora nga nakaluwas nila gikan kanako? ¹⁴ Kinsa man sa mga diyosdiyos sa maong kanasoran ang nakaluwas sa iyang katawhan gikan kanako? ¹⁵ Ayaw mog patunto kang Ezekias. Ayaw mog pahaylo kaniya sama karon kay walay nakaluwas sa iyang katawhan gikan nako o sa akong kagikanan. Dili makaluwas ninyo ang inyong Dios gikan kanako.”

¹⁶ Nagsulti pa ang mga opisyal batok kang Yahweh ug sa iyang ulipon nga si Ezekias ¹⁷ dihang misulat si Senakerib og sulat nga nanginsulto kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. Matud pa niya sa sulat: “Sama nga ang mga diyosdiyos sa ubang kanasoran wala makaluwas sa ilang katawh-

han gikan kanako, dili usab makaluwas ang Diyos ni Ezekias sa iyang katawhan.”¹⁸ Ila ning gisinggit sa sinultihan sa Juda ngadto sa mga tawo sa Jerusalem sa may paril sa syudad aron paglibog ug paghadlok kanila ug aron ilang mabuntong ang syudad.¹⁹ Ang ilang gisulti bahin sa Diyos sa Jerusalem pareho ra sa ilang gisulti bahin sa mga diyosdiyos sa katawhan sa kalibotan nga binuhat lang sa kamot sa tawo.

²⁰ Unya, si Hari Ezekias ug si propeta Isaias nga anak ni Amos nag-ampo ug mi-singgit sa langit.²¹ Busa, nagpadala si Yahweh ug anghel sa kampo sa hari sa Asiria ug iyang gipamatay ang banggiitan nilang manggugubat, mga komandanti, ug mga opisyal. Ang hari mipauli nga naulaw pag-ayo. Pagsulod niya sa templo sa iyang dios gipatay siya sa espada sa pipila sa kaugalingon niyang anak.²² Giluwas ni Yahweh si Ezekias ug ang iyang katawhan sa gahom ni Senakerib ug sa uban. Gitagaan sila ug kalinaw.²³ Daghang tawo ang nagdalag mga halad-pagkaon kang Yahweh sa Jerusalem ug mga gasa alang sa hari sa Juda. Sukad kaniadto nahimong dungganan si Ezekias sa tanang kanasoran.

Ang pagkamagarbohon ni Ezekias, ang kalamposan ug ang iyang kamatayan

²⁴ Niadtong mga adlaw nasakit siya ug hapit mamatay. Busa, nag-ampo siya kang Yahweh ug gidungog siya; ug gihatagan siyag tilimad-on.²⁵ Apan wala siya makapasalamat sa gibuhat kaniya ni Yahweh. Nagmagarbohon ang iyang kasingkasing ug ang Juda ug Jerusalem nag-antos tungod niini.²⁶ Sa kataposan, hinuon, siya ug ang katawhan nagpaubos sa kaugalingon. Busa, wala sila siloti ni Yahweh hangtod sa iyang kamatayan.

²⁷ Nakapanag-iya siyag daghang bahandi ug dakong dungog. Nagbuhat siya alang sa kaugalingon ug mga bodega sa bulawan, plata, mga mahalong bato, mga lamas, mga alahas ug tanang klase sa mga bililhong butang.²⁸ Aduna usab siyag mga bodega alang sa iyang bahin sa mais, bino ug lana. May mga dagkong balay pod siya alang sa nagkalainlain niyang mga baka ug mga karnero.²⁹ Nakaangkon pod siyag daghang asno ug bagang panon sa kahayopan. Kay gihatagan man siya sa Diyos ug daghang kabtangan.

³⁰ Gisirhan ni Ezekias ang agianan sa Tubod sa Gihon sa ibabaw ug iyang gikanalan paingon sa may kasadpan sa syudad ni David. Nagmalamposan siya sa tanan niyang gibuhat.³¹ Apan dihang nagpadala ang mga awtoridad sa Babilonia ug mga sinugo aron pagpakisayod bahin sa talagsaong butang nga nahitabo sa nasod, gibi-

yaan si Ezekias sa Diyos aron pagsulay kaniya ug aron iyang mahibaloan ang mga sikreto sa kasingkasing ni Ezekias.

³² Ang uban pang hitabo sa kasaysayan ni Ezekias, ug ang iyang pagkamatinahoron sa Diyos nasulat sa Panan-awon ni propeta Isaias, anak ni Amos, ug sa Libro sa mga Hari sa Juda ug Israel.³³ Mipahulay siya uban sa iyang kagikangan ug gilubong sa bakilid paingon sa mga lubnganan sa mga anak ni David.

Pagkamatay niya, ang tibuk Juda ug ang mga lumolupyo sa Jerusalem mipasidungog kaniya. Gipulihan siya ni Manases iyang anak.

Si Manases hari sa Juda

33¹ Dose anyos pa lang si Manases pagsunod niya sa trono. Naghari siya sa Jerusalem sulod sa 55 ka tuig.² Gibuhat niya ang daotan sa mata ni Yahweh. Gisinggog niya ang ngil-ad nga batasan sa mga nasod nga gipapahawa ni Yahweh sa yuta sa wala pa kini ihatag sa Israel.³ Gipabarog niya pagbalik ang mga alampoonan sa bungtod nga giguba sa iyang amahan nga si Ezekias. Nagbutang siyag mga altar alang sa mga Baal ug naghimog mga haligi ni Asera. Gisimba niya ang dayandayan sa kalangitan ug gialagaran.⁴ Naghimo siyag mga altar sa templo ni Yahweh. Bahin niini miingon si Yahweh: ‘Magpabilin sa Jerusalem ang akong Ngalan hangtod sa hangtod!’⁵ Nagbuhat pod siyag mga altar alang sa dayandayan sa kalangitan sa duha ka hawanan sa templo ni Yahweh.⁶ Gipalabang niya ang iyang mga anak sa kalayo didto sa Walog sa Ben Hinnon. Gigamit niya ang tagnatagna, ang salamangka ug ang pangabat. Siyag nagsugod pagtudlo sa panagna pinaagi sa mga patay. Daghan siyag mga buhat nga wala makapahimuot kang Yahweh, hinunoa nakahagit sa kasuko.⁷ Gibutang niya ang diyosdiyos nga iyang gibuhat sa templo nga matud pa sa Diyos kang David ug sa iyang anak nga si Solomon: Niining balaya ug sa Jerusalem, ang syudad nga akong gipili sa tanang tribu sa Israel, ibutang ko ang akong Ngalan hangtod sa hangtod.⁸ Dili ko wad-on ang mga tunob sa Israel niing yutaa nga akong gihatag sa ilang kagikangan kon ilang tumanon ang tanan kong kasugoan sa tibuk Balaod, mga balansayon ug mga tulongmanon nga akong gihatag pinaagi ni Moises.”

⁹ Tungod ni Manases nahisalaag ang Juda ug ang mga lumolupyo sa Jerusalem. Mas dako pa ang sala nga ilang gihimo kay sa mga nasod nga gigun-ob ni Yahweh atubangan sa mga anak sa Israel.¹⁰ Namulong si Yahweh kang Manases ug sa iyang katawhan, apan wala sila magpakabana.

¹¹ Busa, gipadala ni Yahweh ang mga heneral sa hari sa Asiria batok kaniya. Ilang gidakop si Manases ginamit ang mga kawit ilong. Gigapos siya sa kadena ug gidala sa Babilonia. ¹² Sa iyang kagool, misulay siya paglukmay kang Yahweh, iyang Diyos. Gipaubos niya ang kaugalingon sa Diyos sa iyang kagikanaan, ug nang-ampo siya. ¹³ Sa ingon, giusab sa Diyos ang iyang hunahuna. Gidungog niya ang pag-ampo ni Manases nga iyang gipabalik sa Jerusalem ug gipahari pag-usab. Nailhan ni Manases nga Diyos si Yahweh.

¹⁴ Pagkahuman, iyang giayo ang gawas nga paril sa Syudad ni David, sa Wadi, dapit sa kasadpan sa Gihon hangtod sa Isda nga Ganghaan. Gilibotan niini ang Ofel. Iya kining gipatas-an pag-ayo. Gibutangan niyag mga gobernador militar ang tanang kinotahang lungsod sa Juda.

¹⁵ Iyang gikuha ang mga langyawng diyos ug ang diyosdiyos sa templo ni Yahweh. Gikuha usab niya ang mga altar nga iyang gibuhat sa bukid, sa templo ug ang sa Jerusalem nga gilabay niya gawas sa syudad. ¹⁶ Iyang giayo ang altar ni Yahweh, naghalad siya og halad sa maayong panganday ug halad sa pagdayeg didto. Gimandoan niya ang Juda sa pag-alagad kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. ¹⁷ Ang katawhan nagpadayon pagsakripisyo sa mga alampoanan sa bungtod, apan alang kang Yahweh lang, ilang Diyos.

¹⁸ Ang uban pang hitabo sa kasaysayan ni Manases, ang iyang pag-ampo sa ngalan ni Yahweh, ang Diyos sa Israel, makit-an sa kasaysayan sa mga Hari sa Israel. ¹⁹ Ang pangadye ug ang pagdungog sa Ginoo niini, ang tanan niyang sala, ang pagkadili niya matinumanon, ang mga dapit nga gibuhatan niyag mga alampoanan ug ang gibutangan og mga haligi ni Asera ug mga diyosdiyos sa wala pa siya magpahubos, makit-an sa kasaysayan ni Hosay. ²⁰ Unya, mipahulay si Manases uban sa iyang katigulangan ug gilubong sa iyang palasyo. Mipuli kaniya si Ammon, iyang anak.

Si Ammon hari sa Juda

²¹ Baynte dos anyos si Ammon pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa duha ka tuig ²² ug gibuhat ang wala makapahimuot kang Yahweh sama sa iyang amahan. Naghalad siyag mga sakripisyo ug nagsimba sa tanang diyosdiyos nga gibuhat ni Manases. ²³ Apan wala niya ipaubos ang kaugalingon atubangan ni Yahweh. Hinuon, gipagrabi niyag samot ang sala sa Juda. ²⁴ Busa, ang iyang mga opisyal naglaraw batok kaniya ug gipatay siya sa iyang palasyo. Gipatay pod sa katawhan ang tanang naglaraw batok niya. Ilang giproklamar ang iyang anak, si Josias, nga ilang hari, puli kaniya.

Ang paghari ni Josias

34 ¹ Otso anyos ang idad ni Josias pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa ³¹ ka tuig ug ² gihi-mo ang makapalipay kang Yahweh. Nag-sunod siya sa binuhatan sa iyang kagikan nga si David ug wala mobulag niini.

³ Sa ikawalong tuig sa iyang paghari, samtang batan-on pa siya, misugod na siya pagpangita sa Diyos sa iyang kagikan nga si David. Nagsugod siya paghinlo sa Juda ug Jerusalem sa mga alampoanan sa bungtod, sa mga haligi ni Asera ug sa mga tinunawng diyosdiyos sa ika-12 ka tuig. ⁴ Sa iyang pagdumala, ilang gidugmok ang mga altar ni Baal. Giguba niya ang mga altar sa insenso ug gipulpog niya ang mga haligi Asera ug sa ubang diyosdiyos. Iyang gilabay ang abo sa mga lubnganan sa nagsakripisyo niini. ⁵ Gisunog niya ang mga bukog sa kaparian sa ilang mga altar. Pinaagi niini iyang gipaputli ang Juda ug ang Jerusalem. ⁶ Ingon niini ang iyang gibuhat sa mga lungsod sa Manases, Efraim, Simeon hangtod sa Neftali ug sa nagun-ob nga mga dapit sa ilang palibot. ⁷ Giguba niya ang mga altar ug simbolo sa dyosa ug gilaglag ang mga haligi ni Asera ug mga diosdios. Iyang gipulpog ang tanan. Ang mga altar sa tibuok yuta sa Israel iyang gipun-ob. Unya mipauli siya sa Jerusalem.

⁸ Sa ika-18 ka tuig sa iyang paghari, nanguha siya paglimpyo sa yuta ug sa Templo. Iyang gipadala si Safan, anak ni Asalias, si Maasias ang gobernador sa syudad ug ang tighalita nga si Joah, anak ni Joahaz aron maayo ang templo ni Yahweh, iyang Diyos. ⁹ Nangadto sila sa labawng pari nga si Helkias ug gihatag kaniya ang kwarta nga gidala sa templo sa Diyos. Ang mga Levita nga nagbantay sa ganghaan nangolekta niining kwartaha gikan sa Manases, Efraim ug sa tanang dapit sa Israel. Gikan usab kini sa tanang taga Juda ug Benjamin ug sa nanimuyo sa Jerusalem. ¹⁰ Ila kining gihatag sa nagdumala sa trabaho sa templo ni Yahweh nga gigamit alang sa pag-ayo ug pagbag-o niini, ¹¹ ug sa mga panday ug sa mga magtutukod aron ipalit og mga bato, mga troso alang sa mga sablayan ug tigbayon sa mga dagkong balay nga gipasagdan lang sa mga hari sa Juda nga maguba.

¹² Nagtarong pagtrabaho ang mga tawo nga gidumala ni Johat ug Abdias nga Levita, mga anak ni Merari. Ang mga nagdumala, si Zacarias ug Mesulam, mga anak ni Kohat, haniting musikero sa seremonyas nga relihiyoso. ¹³ Sila usab ang nagmando sa mga tighakot ug sa nagkalainlaing kapatas. Ang ubang Levita gihimong mga sekretaryo, mga manunulat ug magbalantay sa ganghaan.

Nadiskobrehan ang Libro sa Balaod

¹⁴ Pagkuha sa kwarta nga gidala sa templo ni Yahweh, nakit-an ni Helkias, ang labawng pari, ang libro sa Balaod nga gihatag kang Moises. ¹⁵ “Akong nakit-an ang libro sa Balaod sa templo ni Yahweh,” gisultihan niya si Safan, ang sekretaryo, ug gihatag kaniya ang libro. ¹⁶ Gidala kini ni Safan sa hari nga nag-ingon: “Ang imong mga sulugoon nagtuman sa imong gipabuhat kanila. ¹⁷ Gitunaw na nila ang mga plata sa templo ug ilang gihatag sa mga nagdumala ug kapatras.” ¹⁸ Unya, miingon sa hari si Safan, ang sekretaryo: “Gihatagan ako ni Helkias, ang pari, ug usa ka libro.” Iya kining gibasa atubangan sa hari.

¹⁹ Pagkadungog sa hari, gigisi niya ang iyang sapot. ²⁰ Gisugo niya si Helkias, si Ahikam, anak ni Safan, si Abdon, nga anak ni Mikeas, si Safan, ang sekretaryo ug si Asaya, ang iyang ministro: ²¹ “Lakaw ug pangonsulta kang Yahweh, alang kanako ug sa katawhan sa Israel ug Juda, bahin sa mga pulong sa libro nga nakit-an. Dako gayod ang kasuko ni Yahweh kanato kay ang atong kagikanaan wala man magtuman sa iyang pulong ug wala magbuhat sa nasulat sa libro.”

²² Si Helkias uban sa mga tawo sa hari miadto kang Hulda, ang propeta nga babaye. Asawa siya ni Salum, anak ni Tokhat nga anak ni Hasran ang magbalantay sa mga kupo sa Templo. Nagpuyo si Hulda sa bag-ong lungsod sa Jerusalem ug ilang gisultihan bahin niini. ²³ Mitubag siya: “Mao kini ang sulti ni Yahweh sa lalaki nga inyong gipadala kanako: ²⁴ ‘Akong silotan ang Jerusalem ug ang iyang katawhan. Buhaton ko ang mga tunglo nga nasulat sa libro nga gibasa atubangan sa hari sa Juda. ²⁵ Kay mibiya sila kanako ug nagsunog og insenso sa ubang diyos. Gihagit nila ang akong kasuko sa tanan nilang binuhatan. Busa, naglagot ako sa Jerusalem ug dili mahupay ang akong kasuko.’

²⁶ Sultihi ang hari sa Juda nga nagpadala kaninyo kanako sa tubag ni Yahweh mahitungod sa mga pulong nga inyong nandungog. ²⁷ Kay natandog man ang imong kasingkasing ug gipaubos ang kaugalingon pagkadungog mo sa gihulga sa Diyos batok sa Jerusalem; kay nagmapaubsanon ka man sa akong atubangan; kay gigisi mo man ang imong sapot ug mihilak ka, nakadungog ako niini – pulong ni Yahweh. ²⁸ Unya ko ra siloti ang Jerusalem human sa imong kamatayon. Mamatay kang malina-won.” Ilang gidala kining tubaga ngadto sa hari.

²⁹ Gipatawag ni Josias ang mga magulang sa Juda ug Jerusalem. ³⁰ Miadto siya sa templo ni Yahweh uban sa taga Juda ug Jerusalem, sa mga pari, sa mga Levita ug

sa tanang tawo, dagko ug gagmay. Gibasa niya sa ilang atubangan ang tanang nasulat sa libro sa kasabotan nga nakit-an sa templo.

³¹ Unya, mitindog ang hari sa kilid sa haligi. Atubangan ni Yahweh, naghimo siyang kasabotan pagsunod ni Yahweh ug pagtuman sa iyang mga balaod ug sugo sa tibuk kasingkasing ug kalag sumala sa nasulat sa libro. ³² Iyang giaghat ang tanan sa Jerusalem o sa Benjamin nga magtuman sa gikinahanglan sa kasabotan sa Diyos, ang Diyos sa ilang katigulangan.

Gisaulog ni Josias ang Pasko sa Paglabay

35 ¹ Nagsaulog si Josias sa Pasko sa Paglabay aron pagpasidungog kang Yahweh sa Jerusalem. Giihaw nila ang karnero sa Pasko sa Paglabay sa ika-14 ka adlaw sa unang bulan. ² Naghan-ay siyang pipila ka buluhaton alang sa mga pari ug iyang gipatuman ang ilang katungdanan sa templo. ³ Giingnan niya ang mga Levita, ang motudlo sa tibuk Israel nga gihalad kang Yahweh: “Gibutang na ang balaang arka sa balay nga gihimo ni Solomon, anak ni David, hari sa Israel. Dili na kamo magpas-an niini. Busa, alagari ang inyong Diyos ug ang inyong katawhan niining paggiha: ⁴ Tindog sa balaang lugar sumala sa tagsa-tagsa ka pamilya ug han-ay, ug sumala sa nasulat nga sugo ni David ug sa iyang anak nga si Solomon.

⁵ “Paggahin og pipila ka tawo nga makatabang sa kada pamilya sa Israel. Ang mga Levita aduna poy bahin gikan sa matag pamilya. ⁶ Ihawa ang mga hayop alang sa pyesta ug limpyohi ang inyong kaugalingon. Tumana ang pagbuot sa inyong mga igsoon inig trabaho ninyo sumala sa pulong ni Yahweh nga gisulti niya kang Moises.”

⁷ Mihatag si Josias sa katawhan og mga nating karnero ug nating kanding. Miabot og 30,000 ang tanan nga ihadal sa Pasko sa Paglabay alang sa tanan nga nanambong. Mihatag pod siya og 3,000 ka torong baka. Kaugalingon sa hari kining mga hayopa. ⁸ Ang iyang mga opisyal mihatag pod og mga abiyo nga magamit sa katawhan, mga pari ug sa mga Levita. Ang mga labawng opisyal sa templo sa Diyos si Helkias, Zacarias ug Jehiel mihatag pod sa mga pari og 2,600 ka nating karnero ug kanding ug 300 ka torong baka nga ihawonon sa Pasko sa Paglabay. ⁹ Ang mga pangulo sa mga Levita si Konanias ug Seme-yas, nakahatag pod og 5,000 nga nating karnero ug kanding ug 500 ka torong baka nga mga ihawonon sa Pasko sa Paglabay alang sa mga Levita. Nanghatag usab ang mga igsoon ni Seme-yas, si Natanael, Yasabia, Jeiel ug Josabad.

¹⁰Sa naandam na ang tanan alang sa Pasko sa Paglabay, miadto ang mga pari ug mga Levita sa ilang pwesto sumala sa ilang tagsa-tagsa ka han-ay nga gisugo sa hari.

¹¹Giihaw nila ang mga hayop sa Pasko sa Paglabay, ug samtang gibisibis sa mga pang dugo nga ilang nadawat, gipikaspikas sa mga Levita ang mga hinalad. ¹²Gipadaplin nila ang mga mananap alang sa halad sinunog ug giapod-apod sa mga pundok sa panimalay. Ang matag usa gihatagan sa iyang halad kang Yahweh sumala sa nasulat sa Libro ni Moises. Kini usab ang ilang gibuhat sa torong baka. ¹³Ilang gisugba ang giihaw sa Pasko sa Paglabay sumala sa gisugo. Gilapwahan ang mga balaang pagkaon sulod sa mga kolon, plato ug kalah. Ug ila kining gidala sa mga tawo.

¹⁴Pagkataodtaod ilang giandam ang giihaw sa Pasko sa Paglabay alang sa kaugalingon ug sa mga pari. Ang mga pari okupado kaayo sa paghimo sa halad-sinunog ug sa mga tambok hangtod sa pagsalop sa adlaw. Busa, ang mga Levita na lang ang nagandam sa giihaw sa Pasko sa Paglabay alang sa kaugalingon ug sa mga anak ni Aaron. ¹⁵Ang musikero, ang mga anak ni Asaf, didto na sa ilang lugar sumala sa kasugoan ni David. Si Asaf, Heman ug Jedutum nga mga propeta sa hari ug ang mga magbalantay sa ganhaan dili na kinahanglang mobiya sa ilang buluhaton kay ang mga Levita may naghimo sa pangandam alang kanila.

¹⁶Ang tibuk pag-alagad kang Yahweh giandam nianang adlaw aron pagsaulog sa Pasko sa Paglabay ug paghimo sa mga halad-sinunog sa altar ni Yahweh. Nagsubay kini sa kasugoan ni Hari Josias.

¹⁷Ang mga Israelita nga nanambong nianang panahona, misaulog sa Pasko sa Paglabay ug sulod sa pito ka adlaw gisaulog nila ang pyesta sa Pan nga Walay Patubo. ¹⁸Wala pay Pasko sa Paglabay nga gisaulog ingon niini didto sa Israel sukad sa mga adlaw ni propeta Samuel. Wala poy hari sa Israel nga nagsaulog sa Pasko sa Paglabay pareho sa pagsaulog ni Josias uban sa mga pari, Levita, sa tibuk Juda ug Israel ug sa katawhan sa Jerusalem. ⁹Ang maong Pasko sa Paglabay gisaulog sa ika-18 ka tuig sa paghari sa Yosias.

Ang kamatayon ni Josias

²⁰Human niining tanan, sa naayo na nia ang Templo, si Neko, hari sa Ehipto misulong aron pagpakiggubat sa Karkemis sa Eufrates. Gisugat siya ni Josias nga buot mosanta kaniya. ²¹Gipadad-an siyang mga mensahero ni Neko nga nag-ingon: “Wala tay panagbingkil, hari sa Juda. Wala ako moanhi aron pag-ataki kanimo kon dili, aron makiggubat sa akong mga kaaway.

Gipadala ako sa Diyos. Ayaw supaka ang Dios nga nag-uban kanako aron dili ka niya laglagon.”

²²Apan mipadayon paghagit kaniya si Josias kay nakahukom siya nga makig-sangka kang Neko. Wala siya maminaw sa gisulti sa Diyos pinaagi ni Neko. Busa, miadto siya sa Megido aron pagpakigsangka. ²³Ang mga pana sa Ehipto nakaigo kang Hari Josias ug miingon siya sa iyang mga opisyal, “Kuhaa akong ninyo. Grabi ang akong samad.” ²⁴Gialsa siya sa iyang mga opisyal gikan sa iyang karwahe, gibalhin sa lain ug gibalik sa Jerusalem diin namatay siya. Gilubong siya sa lubnganan sa iyang kagikanan. Ang tibuk Juda ug Jerusalem nagbangotan alang kaniya. ²⁵Nagsulat si Jeremias og awit sa pagbangotan alang kaniya. Ang mga babayeng manganganta naggamit sa maong awit kon maghisgot mahitungod kang Josias sa ilang pagbangotan hangtod karon. Nahimo kining kustombre sa Israel. Ang maong awit makita sa koleksyon sa mga pagbangotan. ²⁶Ang uban pang hitabo sa kasaysayan ni Josias, ang tanan niyang maayong binuhatan sumala sa Balaod ug ang tanang niyang gi-himo gikan sa sinugdan hangtod sa katapusan, nasulat sa Libro sa mga hari sa Israel ug Juda.

Ang kataposang mga hari

36 ¹Gikuha si Joakaz, anak ni Josias, sa mga tawo sa yuta ug gihimong hari sa Jerusalem puli sa iyang amahan.

Joakaz hari sa Juda

²Baynte tres anyos ang iyang idad pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sulod sa tulo ka bulan. ³Unya, nabihag siya sa hari sa Ehipto busa, ang katawhan sa Juda nagbayad og 100 ka sukod sa plata, ug usa ka sukod sa bulawan nga buhis. ⁴Dayon gikuha sa hari sa Ehipto si Eliakim, ang igsoon ni Joakaz ug gihimong hari sa Juda ug Jerusalem. Gilisan ang iyang ngalan og Joakim. Apan gidala ni Neco si Joakaz ngadto Ehipto.

Si Joakim hari sa Juda

⁵Baynte singko anyos ang idad ni Joakim dihang nahimo siyang hari. Nagmando siya sulod sa 11 ka tuig ug gibuhat niya ang daotan sa mata ni Yahweh, iyang Diyos. ⁶Busa, gisulong siya ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, gigapos sa bronzing kadena ug gidala sa Babilonia. ⁷Gidala pod ni Nabucodonosor ang pipila ka bahandi sa templo nga iyang gibutug sa palasyo. ⁸Ang uban pang hitabo sa kasaysayan ni Joakim, ang ngil-ad nga mga butang nga iyang gihimo ug ang nadiskobrehan batok kaniya, nasulat sa Libro sa mga

Hari sa Israel ug Juda. Mipuli kaniya si Joakin, iyang anak.

Si Joakin hari sa Juda

⁹ Walo ka tuig ang pangidaron ni Joakin dihang nahimo siyang hari. Nagmando siya sulod sa tulo ka bulan ug 10 ka adlaw sa Jerusalem. Iyang gibuhat ang sayop sa mata ni Yahweh. ¹⁰ Pag-abot sa ting-ulan, gipakuha siya ni Hari Nabucodonosor ug gipadala sa Babilonia isip bihag. Gidala usab ang mga bahandi sa templo. Ug gihi-mong hari sa Juda ug Jerusalem si Sedekias, iyang igsoon.

Si Sedekias hari sa Juda

¹¹ Baynte uno ang idad ni Sedekias pagkahimo niyang hari. Nagmando siya sa Jerusalem sulod sa 11 ka tuig. ¹² Gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, iyang Diyos. Wala siya maminaw ni magpaubos kang propeta Jeremias nga gipadala ni Yahweh. ¹³ Mirebeldi usab siya batok kang Hari Nabucodonosor nga mipugos kaniya pagpanumpa sa ngalan sa Diyos nga magmatinud-anon siya. Nagmatig-a ang iyang ulo ug kasingkaisng. Wala siya mobalik kang Yahweh, ang Diyos sa Israel. ¹⁴ Gawas pa niini, ang tanang pangulo sa kaparian ug ang katawhan naghinobra na sa ilang kamasupakon. Gisunod nila ang ngil-ad nga panig-ingnan sa mga nasod sa ilang palibot. Gihugawan nila ang templo nga gipabalaan ni Yahweh.

Ang pagkaguba sa Jerusalem

¹⁵ Si Yahweh, ang Diyos sa ilang kagikanan, mipadayon pagpadalag mga propeta nga mopahimatngon sa iyang katawhan. Naluoy siya kanila ug sa iyang puy-anan. ¹⁶ Apan ilang gibiyabiay ang mga sinugo sa Diyos. Wala nila panumbalinga ang iyang

mga pulong. Gikataw-an nila ang iyang mga propeta hangtod nga nasuko siya pagayo sa iyang katawhan. Ug dili na mahupay ang iyang kasuko.

¹⁷ Iyang gidala ang hari sa mga taga Babilonia batok kanila nga mipatay sa espada sa mga batan-on sa Juda, bisag diha sa templo. Wala siya magbilin ni batan-on ni birhen, tigulang nga lalaki o mga idaran nga kimpang. Ang Diyos mitugyan kaniyang tanan. ¹⁸ Ang tanang kasangkapan sa templo sa Diyos, dagko o gagmay, ang tanang bahandi sa templo ni Yahweh, ang mga bahandi sa hari ug sa iyang mga opisyal, gidala sa Babilonia. ¹⁹ Gisunog nila ang templo sa Diyos ug giguba ang mga paril sa Jerusalem. Gisilaban nila ang tanang palasyo ug nadaot ang tanang butang. ²⁰ Ang nahibilin nga wala mapatay sa espada, gipadala ni Nabucodonosor sa Babilonia diin sila nag-alagad kaniya ug sa iyang mga kaliwat isip mga ulipon hangtod nga naghari ang taga Persia. ²¹ Ingon niini ang pagtuman ni Yahweh sa iyang gisulti pinaagi ni Jeremias nga mahimong awaaw ang kayutaaan ug magpahimulos kini sa mga Adlaw sa Pahulay hangtod mahuman ang 70 ka tuig.

²² Sa unang tuig ni Ciro, hari sa Persia, aron pagtuman sa gisulti ni Yahweh pinaagi ni propeta Jeremias, iyang gitandog ang espiritu ni Ciro aron magpakanaog og sinulat nga kasugoan nga gipadala ug gibasa sa kusog nga tingog sa tanang dapit sa gingharian: ²³ "Misulti si Ciro, hari sa Persia: 'Si Yahweh, ang Diyos sa langit, nga mihatag kanako sa tanang gingharian sa kalibotan nagsugo pagbuhat kaniyang templo sa Jerusalem sa Juda. Karon kamong tanan nga sakop sa iyang katawhan, lakaw kamo ngadto sa Jerusalem. Mag-uban unta kaninyo si Yahweh, inyong Diyos.'"